

Domoljub

D. Ljubljani, 17. februarja 1937

Leto 50 • Stev. 7

O delavskih plačah

Glede plač je že Leon XIII. opozarjal na naravno načelo, da mora delo delavca rediti. Plače morajo biti take, da se morejo delavci s svojimi družinami preživeti in priti počasi v rednih razmerah do vsaj skromne posesti, da bo imela družina svoj domek. Zakaj to je upravičena želja vsake družine. Dom, to je za starše in otroke sladka beseda in ni grenkejšega kakor je: otroci brez doma. Prav tako je živa potreba, da se mati vrne v družino. Žalostno je, če mora radi nezadostnega očetovega zaslužka tudi mati po cele dneve ali še celo po noči v tovarno na delo, otroke pa pustiti na cesti in v slabi družbi. Pravičnost zahteva pravične, to je zadostne plače.

Liberalizem je prevrnil tudi ta načela socialne in gospodarske pravičnosti. Njemu ni nič mar pravičnost, nič življenjski namen in pomen plače, njemu je le za lastni dobiček. Zato pritiska na plače, kjer in kakor more, češ, čim manjše plače, tem večji bo njegov dobiček. Ker je liberalizem razdejal vse gospodarske razmere in pognal toliko ljudi med siromake, zato mu je lahko pritiskati na plače. Na trgu stoje cele množice ljudi, ki so lačni in zato pripravljani sprejeti vsako delo za grenek košček kruha. Liberalizem se tega veselil in se še opravičuje, češ, kjer ni sile tudi ni krivice, in delavci so se svobodno pogodili za plačo, ki se jim daje. Svobodno? Ali je res to prava svoboda, je dejal Leon XIII., če človek sprejme neke delovne pogoje, ker bi sicer s svojo družino od glada umrl? (Rerum novarum). Leon XIII. je seveda dobro vedel, da v sedanjih razmerah plače ne morejo biti na splošno zadostne. A prav to mu je bil dokaz, da delavske razmere niso zdrave in da so zato nujno potrebne preuredbe. Delavci sami to bridko čutijo in če ne vidijo resnega prizadevanja, da bi se razmere izpremenile in izboljšale, se obrača njih gnev proti vsemu današnjemu gospodarskemu redu ali bolje neredu ter proti družbi, ki živi v boljših razmerah kakor oni. Zato se obrača njihov gnev tudi proti mezdnemu razmerju sploh, češ da je krivično, dasi mezdnó razmerje samo na sebi ni krivično (Quadragesimo anno), ampak je krivična le zloraba tega razmerja, ki jo je največ zagrešil liberalizem.

Po naravni in krščanski dolžnosti se morajo ljudje med seboj podpirati, da morejo s skupnimi močmi dosegati skupne namene. Kakor je takšna skupnost potrebna v družini in v občini, tako bi morala biti tudi v gospodarstvu. Časih je bilo tako. Družine so živele lepo skupaj: oče, mati in otroci; tudi posli so bili člani družine, zato je hlapec, ko je razkazoval polja in travnike, lahko govoril: To je naš, to je pa naših. Potem so naše stare družine zopet mnogokrat živele v zadrugah. Obrtniki in tr-

govci so se družili v ceh. Ljudje istih poklicev so se družili v stanove.

Liberalizem je vse zveze in vso to naravno skupnost razbil. Razbil je ceh, češ da ovirajo svobodno gospodarstvo in napredek v obrti. Razbil je zadrugo, češ da ne dajejo posamezniku zadosti svobode in zasebne lasti. Razbil je stanove, ko je raztrgal skupnost tistih, ki proizvajajo gospodarske dobrine, v dva sovražna si razreda: v tako imenovane kapitaliste in proletarce. Še več, razbil je družino, ko je pognal

Zakaj slabo prodajamo pridelke

Izvoz kmetijskih pridelkov in živine je v zadnjih letih močno padel; od kar smo v zadnjem času sklenili z različnimi državami trgovske pogodbe se je začel zopet nekoliko popravljati, toda do znatnega zboljšanja smo pa še vedno precej daleč. Temu zastoju je kriva deloma splošna gospodarska stiska, ki je zajela ves svet, deloma pa tudi mi saml, ker naši pridelki niso taki, kot jih svetovni trg zahteva. Vse premalo trgovskega duha je v nas in zato tudi pravočasno nismo mogli pridobiti dobrih odjemalcev za naše pridelke. Vse to bo v bodočnosti popraviti, v kolikor se še popraviti da.

V prvi vrsti nas morajo zanimati prilike pri nas v Sloveniji. Kaj pridelujemo in kaj bi lahko prodajali? Na večje pridelovanje raznih žit sploh ne moremo misliti, ker v tem nas prekašajo ostale pokrajine naše države, katere imajo v tem pogledu mnogo boljše predpogoje. Mi pa žit ne pridelamo niti za lastno potrebo, kaj da bi šele mislili na kakšno prodajo. Razen sadja, fižola, jaje itd., bi prišla za prodajo v poštev v prvi vrsti živina. Tu pa za enkrat ne odgovarja popolnoma zahtevam trga. Naša živina je vse prelahka; z izvozom plemenske živine pa tudi ne moremo računati.

V današnjih časih, ko stremi vsaka država za tem, da pridelaj čim več stvari doma, da tako čim manje uvaža, polaga zlasti veliko važnost na to, da je ono blago, ki ga kupi v inozemstvu, res prvovrstno. Vsakdo gleda na to, da ne kupuje mačka v zaklju, ampak stika za tistim dobaviteljem, o katerem dobro ve, da pri njem dobil res pošteno blago, ki je zanj dobro uporabno, torej, da ve, kaj in zakaj plača. To je prav tako, če razumen gospodar kupi in dobro plača samo tako seme, za katero ima zagotovilo, da je prvovrstno in se je že tudi ponovno prepričal, da mu veliko in dobro rodi.

Vsak pridelok mora odgovarjati gotovim zahtevam trga; za vsak pridelok je življenje

mater in mladoletnike v tovarno, otroke na cesto; ko je s svojim varljivim oznanilom o svobodni odtujil kmeti družini posle; ko je raztrgal v obrtniški družini prejšnje družinske vezi med gospodarjem in njegovo družino pa med pomočniki in vajenci.

Liberalizem je razbil celo vezi med narodi in državami — saj so vsi narodi ena velika družina božja —, liberalizem je zanesel tudi med narode sebičnost in med države gospodarski boj in tako vzbudil vsepovsod nezaupanje, zavist, sovraštvo in razdor. Odtod je brez moči tudi samo Društvo narodov, ustvarjeno po svetovni vojni.

napravilo gotov predpis ali tip, kot pravimo. Ta pa ni povsod enak, ampak se ravna po okusu in marsičem drugim, kar pa je seveda v raznih krajih različno. Na primer naš kranjski fižol z barvasto lupino Italijani in Francozi zelo radi kupujejo; Nemci pa ga smatrajo manj vrednega in ga sploh ne uživajo. Oni zahtevajo le belega, čeprav je manj okusen kot barvasti. Kot je iz navedenega primera razvidno, ni vedno merodajna resnična uporabna vrednost, nego igra v gotovih ozirih važno vlogo navada, izgled na oko, okusa, velikost in še razne druge činjenice.

Kdor ima tako blago, katerega lastnosti so kupcem dobro znane in so ti tudi prepričani o možnosti dobre porabe in je njegovo blago enotno ter vedno enako, torej tipizirano, ta ga lahko hitro in razmeroma dobro proda. Kupci iščejo vedno tako blago, katero dobro poznajo in ki jim je tudi prodajalec znan ter zanj raje nekaj več dajo, kot pa za nepoznano blago.

Kdor pa svoje pridelke prodaja in jih mora vsakemu kupcu posebej kazati ter do-povedovati njihove lastnosti in prednosti, ta zamudi veliko časa in najde le malo kupcev.

Za izvoz, kakor sploh za trgovino, prihaja v poštev le tako blago, ki je sposobno za prodajo na borzi, ki je torej tipizirano in se more kosati z drugim blagom, ne samo s ceno, nego tudi s kakovostjo. Biti pa mora za prodajo na razpologo v takih količinah, da se morejo sklepati kupčije za večje količine.

Dobro ceno bomo dosegli šele tedaj, ko bomo proizvajali blago takih lastnosti, — ki jih zahteva dotično tržišče, kjer ga hočemo prodati; to pa dosežemo šele tedaj, če je dotično blago tipizirano.

Nekatere druge izvozne države imajo svoje blago že zdavnaj tipizirano; mi pa samo nekatere vrste in še te bolj po domače. Vsled tega tudi vseh naših pridelkov ne moremo tako prodajati, kot bi to želeli.

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Kako bo gospodarila banovina

(Nekaj misli iz otvoritvenega govora bana dr. M. Natlačena na zasedanju banov. sveta)

V smislu zakona o banski upravi mora skrbeti ban za gospodarske, humanitarne, zdravstvene, socialne, prometne in kulturne koristi banovine ter njenega prebivalstva.

Za izvajanje teh nalog so seveda potrebna denarna sredstva, ki jih daje bana na razpolago banovinski proračun.

Banovinski proračun, ki sem Vam ga predložil, izkazuje občnih izdatkov 119.990.000 Din. Napram tekočemu proračunu je večji za Din 22.406.576 t. j. za okroglo 23 odst.

Šolska bremena prevzame banovina

Največje povišanje proračuna, in sicer za Din 16.300.000, ki v zvezi s § 41 fin. zakona za leto 1936-37, odnosno z uredbo min. prosvete o vzdrževanju narodnih šol. V smislu te uredbe mora banovina početi s 1. aprilom t. l. prevzeti v svoj proračun večji del onih stroškov, ki so jih doslej krili krajevni šolski odbori, odnosno občine. Tako bo morala odslej banovina skrbeti za popravilo šolskih poslopij, plačevati najemnine za najeta šolska posopija, kurjavo in razsvetljavo za šolske prostore, nabavljati potrebno šolsko opremo in učila, pisarniške potrebščine, liste in knjige za knjižnico, šolske potrebščine za siromašne učence, plačevati stanarino in kurjavo učiteljem ter katehetom na-grade itd.

Na ta način bodo občine v svojih proračunih znatno razbremenjene, naš banovinski proračun pa je nanovo obremenjen z zneskom, ki odgovarja skupni razbremenitvi vseh podeželskih občin. Na podlagi proračunov krajevnih šolskih odborov, kakor so bili za tekoče leto odobreni, se je ugotovilo, da nam je za kritje izdatkov za ljudske šole, ki so nam z že omenjeno ministrsko uredbo naloženi, treba Din 16.300.000. Ta novi izdatki v proračunu se bo pokrili s posebno doklado na vse direktne davke, pri čemur so seveda izzete avtonomne mestne občine, ki bodo še nadalje morale same skrbeti za svoje ljudske šole. Da dosežem kritje izdatka 16.300.000 Din, sem moral naložiti na neposredne davke doklado v višini 35 odst. Ta doklada pomenja vsakokor občutno obrabitenje; ako pa se bodo morale temu primerno znižati v prihodnjem proračunskem letu občine doklade, tako, da ostane kljub prenosu teh izdatkov na banovino, povprečna dnevna obremenitev nespremenjena. Pri odobravanju občinskih proračunov bom skrbel, da se bo to načelo čim dosledneje izvajalo.

Ostalo povišanje proračuna v znesku 6.106.576 Din odpade sorazmerne na vse oddelke banovinskega proračuna. Morda utegne kdo poročiti, da je to povišanje z ozirom na težko gospodarsko stanje, v katerem se banovina nahaja, previsoko in da bi se z ozirom na krizo, v kateri se naše gospodarstvo še vedno nahaja, moral proračun še znižati napram dosedanemu. Toda temu nasproti poudarjam, da mi to povišanje proračuna najuho in brez-pogojno narekujejo kulturne, gospodarske in socialne prilike in potrebe banovine. Mirno lahko

Pri takih stvareh moramo vedno upoštevati, da se mora vsak prodajalec ravnati po zahtevah kupca in ne obratno; kupec bo pripravjen dobro plačati le, ako mu z blagom ustrežemo, ne pa ako mu vsiljujemo nekaj, česar ne išče in ne pozna.

Vse premalo se ravnamo po trgu in za uveljavljanje naših pridelkov ne storimo vsega potrebnega, vsled česar nas na svetovnem trgu izpodrivajo drugi. To velja za vse vrste naših poljskih pridelkov, zlasti pa za živino, od katerih pričakujemo, še največ koristi. Če je že ne moremo izvažati v inozemstvo, moramo gledati, da jo bomo vsaj na domačem trgu primerno prodali. Zato pa je potrebno ustanoviti še mnogo živinorejskih zadrug, katere pa morajo dolati natančno in delj časa. Naloga teh zadrug je v prvi vrsti izbirati dobre živali, izločiti pa slabe in vse tiste, ki ne

rečem, da nisem sprejel v proračun ničesar, kar bi lahko brez škode odpadlo in da sem bil pri odmeri posameznih izdatkov dosledno mnogo bolj skop, kakor pa radodaren

Osebnih izdatki

Osebnih izdatki banovinskih proračunov v vseh poslednjih letih znašajo preko 20 odst. celotnega proračuna. Najnižji so bili l. 1936-37, ki so znašali 21 odst. celotnega proračuna. V te osebne izdatke niso všteti samo prejemki uslužbenecv splošne administracije in specialnih administracij banske uprave in vseh njenih ustanov, temveč tudi prejemki uslužbenecv castne vzdrževalne službe ter bolničarskega in režijskega osebja, ki po svojem bistvu spadajo že med stvarne izdatke. V proračunskem predlogu za l. 1937-38 osebni izdatki znašajo 19 odst. celotnega proračuna, t. j. 2 odst. manj kakor v tekočem proračunu. To je dobro znamenje. Ugovor, da je proračun zvišan najmanj za 16.300.000 Din čistih stvarnih izdatkov za vzdrževanje ljudskih šol in da je zaradi tega odstotek osebnih izdatkov moral nujno pasti, ne drži, ker se bodo s centralizacijo ljudskošolskega gospodarstva pri banški upravi administrativni posli znatno pomnožili in bi bilo torej upravičeno, da bi ta odstotek ostal vsaj na isti višini.

Kmetijstvo

Ko pregledujemo proračun, se vam morda zdi znesek, ki je določen specialno za kmetijsko službo, v razmerju z ostalim proračunom preizek. Tudi jaz bi želel dati kmetijskemu oddelku mnogo več sredstev na razpolago. Toda na jasnem si moramo pri tem biti, da so posamezna poglavja proračuna med seboj v tesni zvezi. Izdatki za prosveto in kulturo koristijo tudi gospodarstvu, izdatki za javna dela, za ceste, regulacije, zgradbe hudournikov, za preskrbo s pitno vodo, koristijo tudi v prvi vrsti kmetijstvu, izdatki za kmetijstvo pa zopet koristijo celokupnemu gospodarstvu napredku banovine.

Ko govorim o kmetijstvu, moram predvsem poudariti, da živimo še vedno v dobi gospodarske depresije. Sicer se že kažejo nekateri znaki izboljšanja, kakor na primer večja zaposlitev delavstva, delni dvig kmetijskih pridelkov, večja gradbeno delavnost itd. Vendar pa o znatnejšem olajšanju težkega gospodarskega stanja v naši banovini še ni mogoče govoriti. Posebno težko je po gospodarski depresiji prizadet kmetički in delavski stan.

V Sloveniji imamo v glavnem le majhno kmetičko posest, ki sama ne more preživljati kmetijskih družin, zaradi tega so naše kmetijske družine po večini navezane na postranski zaslužek, ki pa je v zadnjih letih skoraj popolnoma odpadel. Naj v tej zvezi omenim, da ima 58% vseh kmetijskih posestev v naši banovini manj kakor 5 ha zemlje in da je med temi 58% celo 10% takih kmetijskih družin, odnosno družin, ki žive od obdelovanja zemlje, ki sploh nimajo lastne zemlje. Kmet-

odgovarjajo povprečni zahtevi po mesnosti ali pa mlečnosti; te zadrage morajo izbirati prvovrstne plemenske živali.

Z delom moramo začeti takoj, ker drugače nas bodo prehiteli drugi. Zavedati se je treba, da je moč samo v zadrugištvu. Dobro organizirano zadrugištvu je tudi edino jamstvo, da bomo našli izhod iz sedanjega težkega položaja.

GOSPODARJI GOSPODINJE!
MANUFAKTURNA TRGOVINA

Janko Češnik
LJUBLJANA - LINGERJEVA UL.

Vam nudi vsakovrstno oblačilno blago po najnižjih cenah. Velika izbira sukna in blaga za nevestine opreme!

skih domov, ki imajo od 5 do 20 ha zemlje je v naši banovini 84%, a kmetijskih domov z nad 20 ha zemlje samo 8%. Dočim odpade na prebivalca, ki se bavi z obdelovanjem zemlje v Dunavski banovini po 1,26 ha, odpade v Dravski banovini na prebivalca, ki se bavi s obdelovanjem zemlje, samo 0,44 ha, pri čemer pa je še upoštevati, da je zemlja v Dravski banovini z ozirom na hribovitost, gorško lego itd. na splošno tudi manj rodovitna kakor so ravnine v Dunavski banovini.

Leto, ki je sedaj za nami, pa je ravno za našega kmeta prav posebno težko. Deževje v spomladanskih mesecih, toča in neurja v poletnem času in izredno zgodnja zima, ki je nastopila s snegom in mrazom že v prvi polovici oktobra, so vzeli našemu kmetu velik del pridelka, ki je v zgodnji pomladi obetal biti izredno ugoden.

Še huje je padel napram letu 1935 pridelok vina, ki znaša samo 41% od pridelka v letu 1936. Sorazmerno najhuje pa je bilo po neugodnih vremenskih prilikah prizadeto sadjarstvo. Jabolka, ki so v normalnih letih najvažnejši in najmočnejši izvozni predmet naše banovine izmed vseh poljedelskih pridelkov, so dala v letu 1936 komaj 17% pridelka napram letu 1936.

Politična uprava

Komasacija občin, ki jo je prejšnji režim izvršil z uredbami septembra 1933 in marca 1934, je bila med prebivalstvom vzbudila upravičeno nezvoljo. Oblastva se niso držala zakonskega pooblaščenja, temveč so med drugim tudi občine s preko 8000 prebivalcev delila na take z manj kot 3000 prebivalcev, dočim bi po zakonu morale biti ravno narobe; prizadeto prebivalstvo ni bilo slišano, zamudili se je rok itd. Pa ne samo to, tudi tam, kjer ni bilo formalnih napak, nova področja občin mnogokje niso bila določena po gospodarskih in socialnih potrebah, po zakonih gravitacije, ampak po strankarsko-političnih vidikih. Zato sem že v letu 1935-36 pristopil k popravilju krivic z rekomasacijami na temelju § 6. zakona o občinah in sem to zamudno delo nadaljeval skozi vse leto 1936-37. V tekočem letu je bilo v celoti ali deloma pregrupiranih 179 občin. Danes je v banovini 413 selških občin, dočim jih je bilo leta 1935 le 373. Ustreznim utemeljenim željam prebivalstva, kolikor je v moji moči, ne morem pa dovoliti, da se vzpostavljajo stare majhne občine z nekoliko sto prebivalci, ki so mnoge prebivalce, da bi mogle uspešno vršiti poverjene jim posle. Rekomasacija še ni končana.

V tekočem proračunskem letu smo poleg znatnega števila občinskih volitev valed pregrupirali ali iz drugih razlogov imeli tudi redne volitve, in sicer v 301 občini. Vseh volitev skupaj je bilo 379. Volilni rezultat je znan. Jugoslovanska radikalna zajednica je dobila 334 občin ali 88,12% vseh občin, opozicija pa 45 občin ali 11,88% vseh občin. Zanimivo je, da je bilo proti volitvam vloženo samo 59 pritožb in da je upravno sodišče je od teh 59 pritožb zavrnilo 54. Že to je znak, da je bil volilni postopek v ogromni večini slučajev korekten in da je izid volitev pravi izraz ljudske volje. Poizkusni, da se stvar prikaže drugače, niso uspeli in tudi v bodoče ne bodo mogli uspeli. Ostalo je še 36 občin, v katerih bodo volitve tekom leta 1937.

Revizije

Revizij obč. gospodarstev je bilo v letu 1936-1937 — 95, to je precej več kakor pod prejšnjim režimom ali še izdaleka ne toliko, kolikor bi revizij po zakonu moralo biti. Po čl. 36. zakona o notranji upravi naj bi bila v vsaki občini na leto ena redna revizija poleg potrebnih izrednih revizij. Na žalost nimamo toliko uradništva, da bi mogli zakonu ustreči v polni meri. Dvojni namen revizije, da se odkrijejo pogoški in zlorabe ter da se občinski funkcionarji pouče, kako treba delati, je bil s temi revizijami dosežen v polni meri. Na splošno lahko rečem, da so revizorji našli nesorazmerno manj nedostatkov, pa tudi zlorab in občinah, ki jim zahtevajo odbroni, izvoljeni svobodno in brez vsakega pritiska, tedaj osebe pravega ljudskega zadržanja. Kjer takih oseb ni in to je slučaj v večini občin s občinskimi odbori, izvoljenimi 15. oktobra 1933, so nedostatk. pa tudi zlorabe nesorazmerno večje.

Izredno koristni bi bili tedaj, v katerih bi se županom in občinskimi odbornikom poglabljalo znanje o občinski upravi, gospodarstvu in finančah. Za občinske tajnike bomo take tedaj privedili že letos s krediti, ki so v predlogu proračuna

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALA

Podpisani Kolar Mariji, posestnici v Kovači vasi 13 pri Slov. Bistrici, je dne 11. januarja požar uničil stanovanjsko hišo. Uprava »Domoljuba« mi je takoj izplačala 1000 Din požarne podpore, ker sem pravočasno plačala celoletno naročnino za »Domoljuba«. Zato se na tem mestu za podporo javno zahvaljujem in ta list vsakomur topla priporočam.

Kovača vas, dne 6. febr. 1937.

Kolar Marija I. r.

DOMAČE NOVICE

d Tekma za »Domoljuba«. V naše poročilo o izidu »Domoljubovega« tekmovanja se je vrnila neljuba pomota v škodo Mokronogu. Tej župniji so bile pred nekaj leti dodeljene nekatere vasi iz župnije Trebelno, naši sezname pa so imeli še staro razdelitev. Tako smo nove naročnike v teh vaseh šteli drugam in ne Mokronogu, ki je na način dobil 1260 točk premalo. Župnija Mokronog je torej v resnici dobila 3360 točk in pride po vrstnem redu za župnijo Dobrič. Dobila bo nagrado 500 dinarjev.

d Praznik Marijinega oznanjenja. Skoraj vsi letošnji koledarji so prenesli praznovanje Marijinega oznanjenja na ponedeljek po beli nedelji, t. j. na dan 5. aprila. »Družinska pratik« pa se ni dala zbegati, četudi pride letos 25. marec na Veliki četrtek. Zunanje praznovanje ostane tudi letos 25. marca.

predvideni, za županske in odborniške tečaje pa nismo mogli ničesar predvideti vzlic mnogim željam, ki so m. bilice izražene. Upam, da bo do takih tečajev veदारje prišlo, in sicer v okvirju novo ustanovljene županske zveze. Akcijo bom podpiral z vsemi svojimi silami.

Delavska gibanja

Preteklo leto je bilo leto težkih štrajkov. Avgusta in septembra 1936 je stavkalo nad 10.000 tekstilnih delavcev. Štrajk je zakonito sredstvo v medni borbi; oblastvo ga trpi, dokler se giblje v zakonitih mejah in dokler je res samo izraz medznega gibanja. V Kranju pa se je medznemu gibanju primešala struja, ki je svojo nalogo razumevala drugače. Začela so se komunistična gesla, tuja lastnina se je nehala spoštovati, gospodar je postal predmet fizičnih napadov. V tem trenutku seveda se je moral vpostaviti red, hitro in brezobzirno. V svoji težki borbi za boljši kruh me bo počelo delavstvo vsedkar imelo na svoji strani, s prevratneži pa se bo tudi v bodoče postopalo tako, kakor to velevala zakon.

Gospodarsko stanje dežele

Ako upoštevamo končno še, da je nastal v lesni prodaji, zlasti zaradi ukrepov, ki jih je podvzela naša sosedna Italija proti sankcijam, popoln nastoj in da je znašal dohodek našega gozdnega gospodarstva v letu 1936 iz te gospodarske panoge kar 87 milijonov dinarjev manj nego leto poprej, sem doprineel dovolj dokazov za res izredno težke razmere, v katerih se nahaja danes naše kmečko gospodarstvo.

Zboljšanje stanja je zaznamovali edinolet v dveh kmetijskih panogah, in sicer v živinoreji, ki zaznamuje v letu 1936 napram 1935 poribiček dohodka za 46.500.000, ter v hmeljarstvu, ki je prisnelo v preteklem letu 6.947.000 Din več dohodka kot leta 1935.

Te ugotovitve in dejstva, da živi še danes v naši banovini dobrih 60% vsega prebivalstva pritožno od obdelovanja zemlje, nam nalaga dolžnost,

Obredne molitve in sv. maša je seveda ta dan od Velikega četrta, dočim se bodo liturgične in mašne molitve o Marijinem oznanjenju opravile 5. aprila, a brez zunanjega praznovanja. Samo takrat, kadar pride praznik Marijinega oznanjenja na Veliki petek ali Veliko soboto, se prenese tudi praznovanje na prvi nezabranjeni dan. Sicer praznik Marijinega oznanjenja ni več strogo zapovedan, pa ga pri nas po večini še praznujemo, kar bomo letos storili na Veliki četrtek, ko bodo gg. župniki edino mašo, ki se ta dan opravi v vsaki župnijski cerkvi, darovali — kakor vsako nedeljo in zapovedan praznik — za vernike svojih župnij. Letošnja zamenjava pri sestavljanju koledarjev je nastala menda zato, ker smo imeli v letih 1910, 1921 in 1932 primer, da je Marijino oznanjenje prišlo na Veliki petek.

d Banovinski svet dravske banovine se je sestel k svojemu rednemu zasedanju v ponedeljek dne 15. januarja. Obravnaval bo predlog proračuna za leto 1937-38. V predlogu novega banovinskega proračuna je ustrezno ministrski odredbi in se je za vzdrževanje ljudskih šol vpostavila vsota 16,3 milijonov Din. Prav tako je vnešena posebna vsota za katehetske nagrade, ki so jih doslej plačevala občine. Banovinski proračun izkazuje 119.900.000 Din izdatkov in prav toliko dohodkov. Davščine ostanejo sicer neizpremenjene, le doklada za vsake občine se vsled novega načina vzdrževanja ljudskih šol poveča za 35 odstotkov. Predvidena pa so tudi velika javna dela, ki bodo pospeševala napredek

da posevčamo kmetijstvu posebno skrb in da storimo vse, kar je v naši moči, da pomagamo kmečkemu stanu v njegovi težki borbi za gospodarski obstanek, da mu slojimo ob strani z nasvetom in tudi, kolikor nam to dopuščajo sredstva, z gnetno podporo. S tega stališča je banaka uprava že v tekočem letu storila vse, kar je bilo v njeni moči, da olajša in zboljša stanje našega kmečkega prebivalstva; s tega stališča bom tudi v bodoče vodil in usmerjal delovanje banke uprave, da se kmečkemu stanu v njegovi veliki stiski, ki jo danes preživlja, čim izdatneje pomaga.

Dohodki

Za kritje izdatkov eo v glavnem predvideni isti viri dohodkov, kakor v tekočem proračunu; kjer eo številke popravljene, so popravljene po dejanskem efektu in ne pomenjajo nikake niti bistvene, niti važne izpremembe.

Imamo vsega dve važni uprejembi, in sicer: pod partijo 1 je pod pozicijo 4 uvedena nova 35% šolska doklada s predvidenim dohodkom 16.300.000 dinarjev, pod partijo 2 pa je delež na skupnem davku na poslovni promet zvišan od 2.900.000 na 18.000.000 Din.

Smatram, da je to moje stališče utemeljeno, kajti prebivalstvo, ki je na višji stopnji civilizacije, potroši mnogo več predmetov, od katerih je plačevati poslovni davek, kakor pa prebivalstvo v krajih s še primitivnim načinom življenja. Po drugi strani pa so v krajih razvite industrije in obrti socialne in humanitarne potrebe neprimerno večje, kakor pa v izrazilo agrarnih krajih.

Dovolite, gospodje člani bankega sveta, da končam svoj ekapozve tudi letos z istimi besedami, kakor sem to storil lansko leto:

Boga, ki naj v teh dneh vodi naše misli, naše besede in naša dejanja, iz dna duše prosim, da nam pri našem delu pomaga, da bi naši napori v teh dneh obrodili obilo dobrih sadov v veselje in pones našemu mlademu kralju, v korist in čast naše ožje slovenske domovine, kakor tudi naše širše domovine kraljevine Jugoslavije.

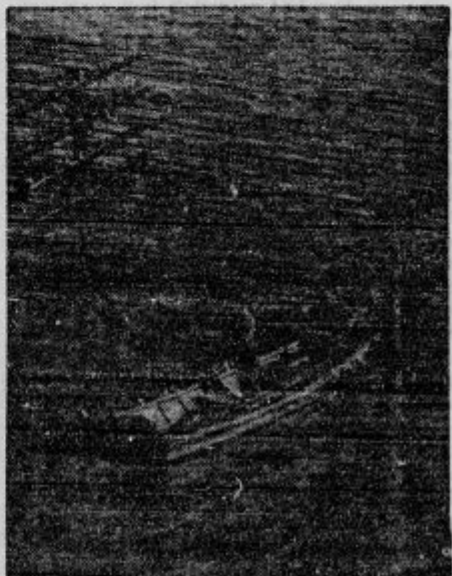
našega gospodarstva in pomagala tisočim delavstva do zaposlitve.

d Tako je prav. Ljubljanski mestni župan dr. Adlešič je odptoval v Siljevico ob Jadranske mmurju. Spremlja ga obč. svetnik arh. Tomazič. Oba bosta pregledala otroški dom pri Sv. Jakobu pri Siljevici ob morju. Kakor znano, je ta dom zgrajen v bližini Crikvenice, vzdrževala pa ga je skoraj izključno mestna občina z rednimi proračunskimi sredstvi. Odločilen vpliv je imel na upravo doma krožek nekaterih ljubljanskih dam. Mestni župan dr. Adlešič je, kakor čujemo, odločen napraviti tudi v tem domu red. Prihodnje leto bodo v tem domu letovali ljubljanski otroci izključno le na podlagi zdravniških izjav, nikakor pa ne na podlagi priporočil.

Al. Planinšek

koncesionirna trg. agentura v basnih in kreditnih poslih v Ljubljani, Beethovnova ul. 14/1. Telefon 35-10 — vnovči vloge denarnih zavodov najbolje takoi v gotovini vedno najkulantneie. Vse informacije brezplačno.

d Odlok je tukaj, naj se izvaja. Poštni minister je izdal odlok, da morajo biti tiskane poštne tiskovine, ki pridejo v roke občinstva, v Sloveniji v slovenščini, v Zagrebu

Slika iz povodnji v Ameriki. Pri mestu Cairo v državi Illinois je voda stala tako visoko, da je segala do žic pri brzojavnih drogovich. Ko eo e čolni prišli popravljati brzojavne napeljava, eo iz čolna segli lahko med žice.

Nikar v Francijo

Zadnje čase se vodi velikanska agitacija, češ da bo Francija zopet odprla mejo tujim delavcem. Razni brezvestni špekulantje skušajo izkoristiti bedo slovenskih mož in fantov in napeljati vodo na svoj mlin »tam, da jim obetajo lepa mesta in sijajne plače v Franciji. Takih goljufov ne manjka ne v domovini, ne tu v Franciji; tu v tujini pa razni »vodje jugoslovanskih delavcev«, ki trdijo, da bodo imeli samo oni monopol za uvoz delavcev v Francijo.

Informirali smo se na merodajnih mestih, med drugim tudi pri našem generalnem konzulu v Metz in izvedeli tole: Nekaterim rudarskim podjetjem res manjka delavcev in bi radi sprejeli tuje delavce, predvsem Slovence, ki so znani kot najboljši rudarji. Vložili so tozadevno prošnjo pri francoski vladi v Parizu toda istočasno je protestiralo pri vladi zastopstvo francoskega delavstva, da je treba zaposliti najprej vse francoske brezposelne do zadnjega in šele potem dovoliti uvoz tujcev. Francoska vlada je delavstva, zato bo gotovo ugodila zastopstvu delavstva in šele potem delodajalcem. Število francoskih brezposelnih ni tu a j h n o, zato po mnenju g. gen. konzula v Metz in po mnenju francoskih delodajalcev vsaj še pol leta ni misliti na to, da bi mogli tujci v Francijo. Po našem mnenju bo pa preteklo tudi ono leto, ali pa še več.

Odločno svarimo može in fante, naj se ne pustijo bogati in izkoriščati. Upoštevajte tole: NE V TUJINO. V tujini 90% naših ljudi versko, moralno in narodno propade. Tujina naše ljudi izmozga do kosti, nato pa jih za

vsako delo nesposobne vrne domovini. Zato, kdor količjak premore in kdor najde zaslužek, četudi majhen, v domovini, ne v tujino!

Ce pa kdo res misli, da mora na tuje in da bo tu našel srečo; naj se prijavi domačemu župniku, kateri naj pošlje njegov naslov in rojstni detum Rafaelovi družbi za varstvo izseljencev. Ljubljana (Zupnišče av. Krištof), kamor bomo mi pisali po naslove, če bo kdaj res prišlo do tega, da bo izdala francoska vlada potrebno dovoljenje.

Vedeti je treba, da tujina potrebuje tuje samo za najtežja dela, za katera je treba velikih telesnih moči in trdnega zdravja, zato dobro premislite.

Izseljenci mogoče pisarijo v domovino, da se tu sedaj sijajno zasluži, tega pa ne povedo, da se tudi sijajno plača. Francoski denar je padel in pravijo, da bo še bolj. Prej ste dobili za en frank čez 3 din, danes dobite komaj dva. Kaj pomaga veliko število novcev, če so pa brez vrednosti.

Torej še enkrat: Slovenski mož in fant, ostanita doma. Ce pa se že odločita za sem, zaupajta nam in uredita, kakor smo vam zgoraj svetovali.

Našo vlado pa prosimo, naj vendar ne izda nobenega potnega lista, dokler ne bodo Francosi ratificirali konvencije, kakršno imajo vsi drugi narodi, samo Jugoslavija — velika prijateljica Francije — pa ne.

Jugoslovanska kat. misija, Merlebach,
Jugoslovanska kat. misija, Aumetz,
Francija.

in Splitu v latinici, drugod pa v cirilici. Tiskovine, ki se uporabljajo v poštnem notranjem prometu, morajo biti tiskane v cirilici in latinici, one, ki se pošiljajo v tujino, tudi v francoščini. Upamo, da se bo ta odlok tudi izvajal.

d Brezposelna nadloga. Beračenja delazmožnih ljudi so se sedaj ljudje v naših krajih naveličali. Ponekod so pričeli tudi z zahtevami od delazmožnežev, ki obsegajo delo za povračilo dajatev. — Brezposelni pa, ki nočejo delati, so hoteli izbrati nov način, kako priti po kratki poti brez dela do denarja. Sklenili so iti nadlegovat kmeta v hribovite kraje. Tamkaj po njihovih računih kmetje niso tako izobraženi in po mili volji ustrezajo vsaki zahtevi, ki jo gospod iz doline stavi. Dolinci so takoj opazili, da se je njihovo število skrčilo, ko so jo pričeli utirati n. pr. v notranjost Pohorja. Poleg tega pa brezposelni menijo, da so pohorski kmetje bolj bogati ter potprekljivi, kar je tudi res, toda zmotili so se, da zna tudi hribovski človek varovati svoje interese. Tako sta prišla dva brezposelna k Sv. Kunigundi in od neke kmetice zahtevala vsak po 10 dinarjev. Ona pa ju je pričela opominjati k delu. Pobalinala sta zaradi teh besedi kmetice potegnila nože. Kmetica je pa naglo zaprla vežna vrata, da nista mogla izvršiti kakega neljubega dejanja. Zunaj sta še nekaj časa preklinjala, nato pa odšla. Vse takine postopake so pričeli ljudje prične nadzorovati ter jih kolikor mogoče odklanjajo. On, ki je navajen dela in trpljenja, ne dopušča, da bi kdo izkoriščal sad njegovih žuljev.

d Zopet vrte kolovrate. Kmet v Slovenskih goricah se je zopet začel baviti s pridelovanjem domačega platna. Industrijski rastli-

ni lan in konoplja, sta postali z letom 1935 važen pridelek, ki povsod izredno dobro uspeva. Lani je ta pridelek dosegel izredno višino kot redkokdaj v zadnjih 30 letih. Malo je posestnikov brez tega pridelka, ki je obenem tudi v veliko gospodarsko korist. Veselo je poslušati v poznojesenskih hladnih dneh odmevajoči glas teric po sušilnicah, ki odmeva glasno po slovenjgorijskih hriboh kot jesenski goriški pevci (klepetci). Še bolj veselo je pogledati sedaj v kmečke domove, kjer se v gorskih hišah vrtijo kolovrati. Mnogi kmetje najamejo navadno od 15—20 predic, ki predejo skozi dva tedna neprestano. Mesto industrijskih podjetij služijo tu stare lesene domače tkalnice, ki prav pridno izdelujejo trpečno domače platno za domačo uporabo. Tu moramo pač reči, da se res vračajo stari časi, kar povzročajo sedanje težke gospodarske razmere, saj bo to pridelovanje v takni meri, kot se je pričelo, znaten pripomoček za omilitev gospodarske krize in napredek gospodarstva. Kot je razvidno po zanimanju za ti rastlini, se bo ta pridelek letos še podvojil.

d Deset let so nadzorovali profesorske konference. Prav zanimivo odkritje je prišlo na dan na učiteljskiu v Cetinju v Crni gori. Tamkajšnji dijaki so vedno vnaprej vedeli za vse sklepe, ki so jih profesorji naredili na svojih konferencah. Nad konferenčno sobo so dijaki v stropu odkril luknjo, skozi katero so potem prisluškovali profesorskim sejam. To je trajalo kar deset let, dokler te skrivnosti te dni niso odkrili povsem slučajno. Profesorji

VINO pristno in poceni dobite pri
Centraim vinarni
v Ljubljani

so se bili namreč zbrali na posvetovanje, ko se je dijak Mihajlo Dobrovnič povzpel na podstrešje, da bi prisluškoval. Dijak pa ni imel sreče, ker ga je opazil direktorjeva služkinja. Prijeli so ga, nakar so luknjo v stropu seveda zazidali, zraven pa odkrili, da so dijaki deset let »nadzorovali« profesorske konference.

d »Kaj vam je v glavo padlo, da ste ukraili vola?« je začuden vprašal kazenski sodnik Gorečan v Ljubljani mladega fanta iz okolice Brda pri Lukovici. Fant je malomarno odvrnil: »Denarja nisem imel!« »Komu ste Klopčičevega vola iz Prvoji prodali? Cenili so ga na 2100 Din. Lep vol je bil. Vi ste ga prodali Vrhovniku pa za 1200 Din.« Fant je vse prikimal. Zadeva je postala za vola in fanta in druge precej zamotana. Vrhovnik, ki se mu je vol dopadel, si je denar izposodil pri sosedih Angeli Kmetičevi. Fant mu je dejal, da ga cenno prodal, ker si je zadržal žebelj v grlo. Orožniki so že drugi dan vola zaplenili pri Vrhovniku in ga vrnili lastniku. Pri volovskem tatu pa so še našli večji znesek, zapravljen je okoli 70 Din, do 500 Din pa je podaril svojima bratoma. Kmetičeva je dobila denar vrnjen razen 57 Din. Državni tožilec dr. Leon Pompe je vztrajal pri obtožbi in izjavil: »Predlagam, da se spis odstopi okrajnemu sodišču na Brdu v svrhu progona Vrhovnika zaradi nakupa sumljivega blaga.« Fant je bil obsojen na en mesec zapore. Kupec Vrhovnik pa bo imel še istosti pri sodišču.

d Korajžen invalid. Na oseh vagona budimpeštanskega brzovlaka se je pripeljal v Subotico neki invalid. Ko je vlak pripeljal v postajo, je policaj opazil pod vagonom majhno mlazino, na njej pa človeka, ki je imel noge zavite v vrečo. Ko so ga prijeli, so ugotovili, da je to invalid brez prstov na nogi in zraven še gluhomon. Mož se je pripeljal v takem položaju kar z Dunaja. Hotel je potovati v Turčijo.

d Še so stari ljudje v Sloveniji. Kar 102 leti star kmet je umrl te dni v Hotizi pri Dolnji Lendavi. Bil je to Josip Nemeč. Do zadnjega je opravljal vsa dela na polju in v hiši in ni bil nikdar bolan. Pred dnevi pa je začutil v sebi, da se mu bliža konec. Poklical je k sebi svojece, se od vseh poslovil in nekaj dni nato umrl. Zanimivo je, da v istem kraju živi tudi ženska, ki je stara že 105 let.

d Ne kaži jurjev. Posestnik Andrej Verdovnik iz Selnice ob Dravi se je mudil s svojo ženo v gostilni na Janževi gori, v kateri je bila zbrana družba veselih pivcev. V prešernem razpoloženju se je Verdovnik nekoliko pobahal, pa je pokazal listnico, v kateri je imel sedem tisočakov in bankovec za 100 din. Ko pa je na koncu hotel plačati, listnice nikjer več ni bilo. Neznanec mu jo je spretno potegnill iz žepa in izginil.

d Mariborska tihotapska »bratovščina« je imela te dni precejšnjo smolo. Na meji in v mestu je izgubila znatne količine tihotapskega blaga. V Ciringu so zasačili obmejni stražarji dva tihotapca, ki sta prišla ponoči s težkimi tovorii optrtana čez mejo. Ko so ju pozvali, naj obstaneta, sta pometala tovore proč ter pobegnili nazaj na avstrijsko stran. V enem zavoju so našli stražniki 170 zavojev igralnih kart, 214 vžigalnikov in 13.000 komadov vžigalnih kamenčkov. Ves tovor je tehtal okrog 35 kg. V drugem nahrbtniku pa je bilo 11 kg saharina ter 23 zavojev igralnih kart. — V bližini St. Ijja je bil skoraj istočasno zasačen tretji tihotapec. Ta je pa nosil s seboj čez mejo 18.000 komadov

V sršenovo gnezdo smo dregnili

vžigalnih kamenčkov ter 20 zavojev igralnih kart. Za temi uspehi obmejnih stražnikov ne zaostajajo finančni organi v Mariboru, ki imajo že mnogo težjo službo. V kleti neke gostilne na Aleksandrovi cesti so našli zavoj tihotapskega blaga, v katerem je bilo 61 paketov igralnih kart. Bile so last Rudolfa Šuma in Franca Kerubusa, ki se bosta morala zaradi tega pred oblastjo zagovarjati.

d 15 letnico dneva, ko je bil Pij XI. kronan, so proslavili preteklo nedeljo po raznih krajih naše domovine, tako v Zagrebu, Mariboru, Ljubljani in drugod. V ljubljanski stolnici je imel gener. vikar prošt g. Ignacij Nadrah lepo pridigo, v kateri je naglašal otroško razmerje vernikov do svojega duhovnega očeta, do Kristusovega namestnika na zemlji. Škof dr. Gregorij Rožman je nato daroval slovesno službo božjo, po kateri so zapeli zahvalno pesem. V Akademskem domu je sledila akademija, na kateri je med drugimi govoril tudi urednik gospod Kremenar, ki je zlasti poudarjal večnostni značaj Cerkve.

d Za splavarje. Savski terenski oddelek savske banovine v Zagrebu opozarja vse splavarje, ki splavarijo po Savi, naj do konca meseca februarja po možnosti ne splavarijo. Tehnični oddelek bo namreč do konca februarja zaprl glavni desni rokav Save pri vasi Lučko, kar je potrebno zaradi izvedbe osnovne regulacije Save od Poduseda do Zagreba. Ker se splavarji za sedaj večinoma poslužujejo za splavarski promet omenjenega desnega rokava Save pri vasi Lučko, jih opozarja odedek, naj pri vseh sedanjih vožnjah upoštevajo zapiranje tega rokava in naj se dosledno drže levega obrežja Save. Ob levem bregu Save bo reka ostala za splave plovna. Ako se splavarji tega opozorila ne bi držali, bi se jim utegnile prirediti nesreče, združene s precejšnjo škodo.

d Živeli posnemovalci! Veletvrčka F. Kolman v Ljubljani je sporočila večničlišču, da pripelje po svoji stroki brezplačno k obnovitvi nedavno pogorele kemične delavnice.

d Vsedržavni kongres natakarjev iz vse Jugoslavije bo od 23. do 25. februarja v Splitu v mestni zbornici.

d Za naše žganje se zanimajo. Iz Združenih držav Severne Amerike je živahno povpraševanje po našem žganju. Zahteva pa se žganje s 50 odstotki alkohola, kakršno je pri nas prepovedano. Zato je novosadska zbornica zaprosila finančnega ministra, da se izpremeni odločba z dne 21. junija 1936, po kateri se ne sme žgati žganje, ki bi imelo več kot 48 odstotkov alkohola.

d Strokovnjaki trdijo, da bi mogla postati Jugoslavija druga Kalifornija, če bi bilo jugoslovansko kmetijstvo na višji stopnji in če bi se vsa zemlja pravilno obdelovala. Toda danes se v neredkih primerih obdeluje ali pa sploh ne, saj je od 24,9 milijona hektarov še 10 milijonov hektarov neobdelanih.

d 52 dijakov se izključili zaradi slabih uspehov na koncu prvega polletja na gimnaziji v Karlovcu. Za to gimnazijo izredno veliko številni Mnogo izmed izključenih dijakov je višješolcev.

d Novo bogoskrunstvo. Na sredini mosta, ki vodi čez Dravo pri Ptuju, stoji že nad 50 let lično izdelan leseni križ, pod katerim je vdelan kip Matere božje. Ta križ je pred nekaj dnevi postal žrtev neznanih brezvestnikov. Podivjanci so najprej polomili od razpela roke in noge ter jih razmetali po mostu. Ker pa jim tega še ni bilo dovolj, so

Saj smo vedeli, da bo takol Naši nasprotniki se morda bolj kot mi zavedajo, kako velika je moč tiska in je zato razumljivo, da jih je razburil velik uspeh »Domoljubove« tekme, ki je pridobila toliko novih naročnikov našemu listu. Zato so zadnje čase začeli zopet več pozornosti posvečati našemu listu. Iz vsake njihove vrstice pa diha nevoščljivost in škodofejnost. Zdi se, da so gospodje hudi, ker jih nismo prosili za dovoljenje, če smemo širiti svoj list.

Da nas »Jutro« napada, smo že vajeni. Mi mu iz srca privoščimo, če se more malo potolažiti s tem, da kakor kako staro kost prežvekuje posamezne stavke, ki jih iztrga iz »Domoljubovega« teksta. Mi se držimo starega in preiskusnega pravila: Doktor nas »Jutro« napada, je znamenje, da smo na pravi poti, ko nas bo začelo hvaliti, bomo videli, da je treba naš list usulviti! Oni in mi predstavljamo namreč dva svetova, med katerima je nepremostljiv prepad. Naša pota gredo popolnoma narazen, pa naj bo to v verskem, kulturnem, političnem, gospodarskem ali socialnem oziru.

Posebno hud je »Kmetijski list«. K poročilu o naši tekmi je ta list zapisal v svoji zadnji številki sledečo pripombo.

»Vidite, kmetje, gospoda, ki izdaja mesto vas za vas »Domoljubac«, pravi, da je zadovoljna z uspehi vašega truda. Gospodje člani društva so gotovo zadovoljni tudi z izkupičkom, ki ste ga s težkim trudom in s krvavimi žalji skupaj zneli za časa tekovanja. Nikjer pa niso gospodje lastniki zapisali v »Domoljubac«, če so zmogzani in obubožani kmetje v dobi, ko vse kmetsko gospodarstvo propada, s futrom, ki jim ga nudi »Domoljubac«, zadovoljni in siti.«

V prvih besedah tega pisanja pa list omenja, da so v vodstvu Kat. tiskovnega društva izključno duhovniki, tako da izgleda ta ugotovitev v zvezi z navedenim besedilom, kot bi ti duhovniki besali izkupiček za »Domoljubac« v svoje žope. Gospodom, ki takih »navad« ne poznajo, se bo sveda neverjetno zdelo, če tu pribijemo, da odborniki Kat. tiskovnega društva za vse svoje delo ne dobe nikake plače, nagrade, dnevnice in kar je temu podobnega. Vsa gotovina, ki jo društvo dobi pri časopisih, v tiskarni, v knjigarni, in sploh v vseh panogah našega obrata se porabi za plače delavstvu in nameštencstvu, nabavi novih strojev in preostanek za izpopolnitev in

polili križ z bencinom in ga zažgali. Ni bil v nevarnosti, da pogori samo križ, temveč je obstojala nevarnost, da zgori tudi leseni most in je le srečnemu primeru pripisati, da je ravno v tem trenutku prišel po mostu neki pasant, ki je ogenj pogasil, tako da je obvaroval ognjene nevarnosti vsaj most. Okoliško ljudstvo se nad tem početjem podivjancev skrajno razburja.

d Gofite bombaža se je v Srbiji zelo povečala ter je bila lani prvič prekoračena milijonska meja. Sedaj nameravajo začeti z gojitvijo bombaža tudi v Dalmaciji.

d Razrešena je novomeška gasilska župa in imenovana sta začasna župna uprava in nadzorni odbor z lekarnarjem Bergmanom Josipom kot starešinom na čelu.

d Nova uprava novonastanovljenega Združenja izvoznikov je bila izvoljena. Od Slovencev sta izvoljena v upravo Josip Benko iz

razairitev našega tiska. Edini »dobiček«, ki ga društvo ima, je zaveat, da je tisk, ki ga izdaja, storil narodu že veliko dobrega in da je pomagal ohranjati največje vrednote našega naroda: vero in narodnost.

Kako pa je s »futrom«, ki ga nudi »Domoljubac«, je najlepše pokazala naša tekma. Nihče ne kupuje blaga, ki ga ne mara. Tudi »Domoljubac« bi ne mogel nikamor, če bi ga ljudje ne marali. Saj priznamo, da tudi mi včasih kako neumnost zapišemo, vendar pa so naši bralci toliko brihtni, da sami dobro vedo, da je vsak človek zmotljiv. Domišljamo pa si, da naši bralci čutijo, da »Domoljubac« za nje piše in jim dobro hoče.

Kar se »futra« tiče, primite sami sebe za ušesa. Okrog novega leta tudi Vi ponujate svoj »futer« slovenskemu kmetu, pa se zdi, da mu ne diši, da niso z njim ne zadovoljni in ne siti od njega. Naši agitatorji so to na licu mesta ugotovili. Oni niso le za »Domoljubac« agitirali, ampak so tudi ugotovili do zadnje hiše, kaj ljudje še drugega bero. Gospodje, ali želite da s točnimi številkami pridemo na dan?

Gospodje, koliko slovenskih gruntov je pa že propadlo zaradi tega, ker plačujete naročnino za »Domoljubac«. Raže se vprašajte, koliko slovenskih gruntov je šlo na boben zaradi centralistične Vidovdanske ustave, ki jo je Kmetijski list na vse pretege hvalil in za katero so glasovali ljudje iz njegovega tabora. Mi pa ne rušimo slovenskih gruntov, ampak jih podpiramo tudi gmojno. Skoro četrtilijona dinarjev smo že izplačali požarnih podpor našim naročnikom, ki so pogoreli. Desettisoče dinarjev dajemo našim kulturnim organizacijam po deželi, da lažje širijo izobrazbo. Ravnamo se po načelu, da vrnemo ljudstvu vse, kar smo od njega prejeli: ali v obliki tiskane besede, ali pa celo v gotovini.

Kakor smo zvedeli, bodo menda vrhovni boter »Kmetijskega lista«, g. senator Janez Pucelj tudi v senatu dvignili svoj gromki glas zoper ubogega »Domoljubac«. Ze sedaj nas zouna obhaja, če pomislimo, kako po mesarsko ga bodo obdelali.

Le naj ga! Mi jim veselje iz srca privoščimo. Naj se vsaj na ta način trošajo, če se drugače ne morejo. Mi bomo pa šli svojo pot naprej po točno sesavljemem načrtu in že sedaj objubljam, da bomo naše neprijatelje na jesen še bolj razdražili, ako bomo imeli še zdrava jetra.

Murske Sobote ter Janko Predovič iz Ljubljane. Uprava je sklenila, da se plača od vsakega vagona izvoznih prešičev 200 din, od vagona goveje živine pa 100 din za blagajno Združenja.

d Okoli 50 milijonov dinarjev škode ima država od tihotapstva saharina in umetnih sladil. Znižajte državno trošarino na sladkorni

d Oznanjevalci zgođnje pomladi? Lovski čuvaj Vinko Leskovšek je opazil v Kamnici pri Mariboru late divjih golobov. Te ptice selike prilete k nam po navadi šele koncem marca, letos pa so se očitno zmotile za cel mesec. Morda nam obetajo zgodnjo in tople pomlad.

d Čebele — žrtev ogujenih zubljev. V Vrholah pri Tapanju v slovenskokonjiškem okraju je imel kolar Franc Majerič lep čebelnjak, v katerem je bilo 17 panjev. Neznan požigalska roka se je spravila nad čebele

In njih hišice. Cobelnjak, ki stoji vstran od drugih poslopij, je bil naglo žrtev ognjenih zubljev, saj je bilo netiva in goriva dovolj. Rešiti se ponoči ni dalo niesar, ljudje so le druga poslopja varovali, da se ogenj ne bi razširil. Lastnik Majerič ima okrog 2000 din škode.

d Na Španskem se je vojskoval. V Zagreb se je vrnil mlad črkostavec, ki se je v vrstah francoskih čet boril na strani rdečih pred Madridom. V bojih pa je bil ranjen v nogo, nakar je moral zapustiti bojno polje. Črkostavec pripoveduje, kako je prišel v Španijo in kakšni so bili boji. O rdečih miličnikih ni mogel povedati nič ugodnega, pohvalil je le tuje, ki so bolj hrabri in večji v ravnanju z orožjem. Zraven tega pa ni bilo v rdeči vojski nikake discipline, ker n. pr. komunisti niso hoteli izpolniti povelja častnikov prej, preden ga ni odobrila njihova stranka. O reformah, ki jih je izvedla rdeča vlada, se ni izrazil preveč pohvalno. Za Madrid pa je dejal, da ga je več kot polovica že razrušenega.

d Trojčke je povila Fafa Hadulovič, revna muslimanka v Senici. Do tega je rodila že štirinajst otrok, ki še vsi žive. S trojčki vred jih ima že 17 in prav toliko let je šele poročena. Od trojčkov sta dva dečka in ena deklica.

d Tudi med sodniki. Na deset mesecev je bil obsojen starešina sodišča, ki je poneveril nekaj tisočakov denarja, ki so ga stranke prinašale njemu kot jamčevino in podobno. Ta sodnik je bil Nikola Knežević v Romi. Dokazali so mu dvanajst poneverb.

d Ze silijo v Ljubljano. Ljubljana je veljala v splošnem za mesto, kjer je — če računamo mesta v naši državi — še najmanj židov. Ko pa so morali židje zapustiti Nemčijo, niso prizanesli nitu Ljubljani. K sredi jim naše oblasti v največ slučajih niso dale dovoljenja za stalno izkoriščanje konjunktura, na katero so pri nas naleteli. So pa tudi židje, ki sploh niso nameravali doseči dovoljenja, da se smejo tukaj stalno naseliti. Bilo jim je prevročje pod nogami, ali pa so iz drugih razlogov spoznali, da je bolje, ako se drže za mejo. Tako nam je znan prav poučen primer: žid, ki je prevzel v svoje roke neko znano ljubljansko tvrdko, so je nastanil v inozemstvu, v neposredni bližini naše meje. Tvrdka v Ljubljani nosi videz, kakor da je najbolj pristna domača tvrdka. V ospredju stoji domačini — slamatni možje. Tisti pa, ki denar vleče, je dejansko žid v inozemstvu. Ker tvrdke ni zaupal našim ljudem, ima svo-

Delavci pri g. knezoškofo

V nedeljo 7. februarja se je zglasilo pri ljubljanskem knezoškofo dr. Rožmanu zastopstvo Zveze združenih delavcev, kateremu sta se priključila še zastopnika Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije ter Strojkovne zveze kmetijskega delavstva. Prezvzišeni je zastopstvo organizacij katoliško mislečih delavcev in nameščencev ljubezljivo sprejel in pozorno poslušal njegovo poročilo.

Delegacija je poročala g. knezoškofo o položaju delavstva ter o stanju in razvoju zastopanih organizacij. Prosila ga je obenem, da imenuje duhovnega vodjo ZZZ, ki bo organizaciji svetovalec v važnih načelnih vprašanjih, v katerih je bilo doslej že precej težav v vrstah krščansko mislečega delavstva.

Prezvzišeni se je zanimal za vsa pereča vprašanja in pokazal, da mu je zelo pri srcu naše delavstvo ter da so mu dobro znane njegove težave kakor tudi organizacijska vprašanja. Izjavil je, da ga kot duhovnega pastirja boli, da se slovensko krščansko delavstvo ne bori za svoj obstoj in svoje pravice v eni sami organizaciji. Vendar pa je prepričan, da bo božja Previdnost uporabila sedanje

stanje tako, da se bodo s sodelovanjem Zveze združenih delavcev sporna vprašanja obravnavala na ta način, da se izloči iz vrst organiziranega krščanskega delavstva, kar med nje ne spada, ter se tako ustvari ozračje za enotnejši nastop. Predvsem Prezvišenega veseli, da številno organiziranega krščanskega delavstva ne pada, temveč nasprotno, da vsestransko raste, kar je le razveseljiv znak. Zvezi združenih delavcev nima niesar očitati, temveč ga le veseli njena povdarjena dosledno katoliška smer. Opaža, da se po nastopu ZZZ celotno krščansko delavstvo mnogo zaupljiveje oklepa Cerkev ter se obrača na njene predstavnike. Končno je izrazil željo, naj bi delovanje ZZZ ter ostalih dveh zgoraj navedenih organizacij obrodilo še mnogo lepših sadov v pravni in gnotni napredek slovenskega delavstva. Obenem je obljubil imenovati duhovnega vodjo iz vrst duhovnikov, ki se še prav posebno zanimajo za delavstvo in njegovo organizacijo.

Delegacijo je g. knezoškofo prijazno odposlil pristavljajoč, da so njegova vrata zastopnikom delavstva vedno odprta, kadar bodo smatrali obisk za potreben.

Je zaupnike, seveda tudi žide, ki naše nadzirajo. To tembolj, ker si on, glavni dobičkar, ne upa v Jugoslavijo, da s tem ne bi vzbudil sum, da ima zveze z ljubljansko

Angleški kralj Jurij VI. in njegova soproga Elizabeta ki sta po odstopu Edvardovem zasedla angleški prestol, se bosta dala maja meseca v Londonu slovesno kronati

tvrdko. Njegovi ljudje sicer tudi nimajo političnih listov, prihajajo pa k nam z navadnimi voznimi kartami. Eden od teh prihaja prav pogosto, ostaja v Ljubljani po več dni.

d Drugi čast, drugi zaslužki. Poleti in jeseni so izvažali iz Medjimurja polže. Za zimo pa so si preskrbeli nov posel, namreč nabiranje žab. Zlasti kupuje žabe Francija. Do sedaj so žabe izvažali samo iz Dalmacije, zlasti iz Metkoviča, kjer je veliko močvirje. V Medjimurju je mnogo blatnih potokov in rek in zato polno žab. Vendar pa so kmetje še vedno nezaupljivi do prekupčevalcev, čeprav jim je že nabiranje polžev prineslo precej denarja. Zabe morajo uloviti žive in jih v košarah oddati prekupčevalcu.

d Tatvine na debelo. Nad vas Lokavce pri Gornjem Cmureku so se spravili tatovi ter so v nekaj zaporednih nočeh okradli skoraj vse vaščane. Tako so odnesli posestniku Polu 4 panje čebel, 15 kokoši in 70 kg moke, posestniku Golobu panj čebel in vse meso iz dimnice, pri Schneiderju meso od pravkar zaklance svinje, pri Trillerju panj čebel in iz kleti 130 kg fižola, pri Perku meso iz dimnice in obleko, pri Eberhardu pa so se lotili blazov ter mu odnesli obleko in čevlje. Toliko vlomov in tatvin vaščani ne pomnijo. Morala je biti na delu ceia tolpa vlomilcev, ki jo sedaj orožniki zasledujejo.

d Nekoliko se vendarle zboljšuje. Narodna banka je izdala poročilo, v katerem podaja številke državnih dohodkov v decembru. Državnih dohodkov je bilo v tem mesecu 946 milijonov, torej mnogo več kakor pa v istem mesecu v vseh prejšnjih letih. Od tega je prišlo na neposrednih davkih 223 milijonov, na posrednih 248 milijonov, od monopolov pa 165 milijonov. Prav tako je narasel tudi promet v tujih valutah in je znašal 272 milijonov. Decembra je bil tudi največji obtok denarja, namreč 7.038 milijonov dinarjev, torej za 1680 milijonov več kot v prejšnjem mesecu.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljen nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrogravirani tisku. Pišite, da ga Vam pošljemo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Kmečka zveza v litijem okraju

Lepo kmečko zborovanje smo imeli na Svečnico, dne 2. februarja. Dvorana društvenega doma je bila zapolnjena zborovalcev in poslušali so z zanimanjem izvajanja predavateljev.

Prvi je govoril g. Strcin Janez, župan iz Komennde. V daljšem govoru je razložil pomen in potrebo kmečke etanovske organizacije za kmečko ljudstvo. Poudarjal je, da je prav danes, ko je kmet skoro na robu propada, ta organizacija še celo potrebna. Zato pa je dolžnost vsakega kmeta, da pristopi v to organizacijo in dela na programu, ki si ga je zastavila.

Za njim je govoril g. Ovsenik, predsednik Zakla, ki je v svojem temperamentnem govoru navduševal zborovalce za Kmečko zvezo. Prikazal jim je, da je edino v močni organizaciji rešitev težkega položaja našega kmeta možna. Kot zadnji pa je govoril tajnik Krajevne kmečke zveze v Zagorju g. Guna, ki je v globoko zajetem govoru

orisal zmote komunizma in nevarnost za kmečki etan. Poudaril je, da je mesto za kmeta samo v organizaciji, ki temelji na krščanskih načelih, ker le na tej podlagi se dajo razvare sedanjega časa izboljšati.

Takoj po zborovanju se je vrnil sestanek, na katerem se je ustanovila Okrajna Kmečka zveza za litijski sodni okraj. Sodelovalo je 11 krajevnih edinic po svojih zastopnikih. Izvoljen je bil sledeči odbor: za načelnika Strman Alojzij, za namestnika načelnika Hrstelj Janez, za tajnika inž. Hrašnja Ivan in za blaginjsnika Juvan Franc.

Zborovanje je bilo z velikim navdušenjem zaključeno in mnenje vseh je bilo, da tako lepega zborovanja še ni bilo. Govorili so sami kmetje in povedali res tako, kot živijo. Oni poznajo težave kmečkega etanu, ker s njim živijo, zato pa njihova beseda najde pravo mesto.

lijonov več kakor v istem mesecu leta 1933. Vloge v vseh bankah in hranilnicah pa so narastle na 10.671 milijonov.

d Poseben oddelek za posredovanje služb je odprla zagrebška borza dela. Posredovanje bo popolnoma brezplačno, cilj pa ta, da bodo dekleta, ki iščejo v mestu službe, varna pred različnimi zasebnimi posredovalci, ki so jih največkrat hudo zlorabljali. Dokler pa bodo ta dekleta brez dela, jim bodo na borzi prirejali razna predavanja o higijeni, zdravstvu, kuhi in drugih stvarih. Javnost je posredovalnico seveda pozdravila, ker bo koristna tako tistim, ki iščejo dela in tistim, ki potrebujejo poslov.

Haloi Zastonj! Pozor! Zastonj!

Denar je drag, zato varuj in drago ne kupuj —

12 ženskih govornih številke: 102, 132, 135, 144, 147, 188 in 213 in našega cenika, katerega prejmete popolnoma brezplačno! Pošljite naslov! Samo kratak čas!

Razpošiljalnica

Hinko-Kranj

Dravska banovina

d Nov železni rudnik s 400 delavci. Neka tvrdka je dobila dovoljenje za izkoriščanje ogromnih ležišč železne rude, ki so jo našli na levem bregu reke Sane pri Suhači in Budimljicaplji. Izvršene so že vse priprave tvrde za izkoriščanje rude. Ugotovili so, da vsebuje železna ruda 50 odstotkov železa, ni pa izključena možnost tudi velikih ležišč boksita. Podjetje bo zgradilo industrijsko progo do državne železniške proge. S pridobivanjem železne rude bo v začetku dobilo zaposlitev okrog 400 delavcev. Podjetje bo zgradilo v Suhači tudi moderno poslopje za ljudsko šolo.

d Po 10 letih ciganskega življenja se je vrnila v domačo hišo. Leta 1927 je izginila 2-letna hčerka železničarja Milana Panduroviča — Nada. Starši so bili prepričani, da so deklico raztrgali volkovi. Nedavno so se pa cigani na sejmu v Varesu med seboj sprli in v prepiru drug drugemu očitali ugrabljenje. Za zadevo so zvedeli orožniki, ki so ugotovili, da so cigani ugrabili malo Nado. Sedaj je deklico pripeljal staršem na postajo Korane pri Palu neki Bariša Jurič. Tako se je mala Nada po desetih letih, ki jih je preživela pri ciganih, topet vrnila v svojo domačo hišo. Dan za dnem se pri nas čuje o zločinih teh ciganov, ki postajajo vedno bolj predrzni in ne ogrožajo samo imetje, marveč tudi življenje naših kmetov. Skrajni čas bi bil, da jih oblasti ukrote in tako preprečijo njihove tatvine, ugrabljenja, uboje itd.

d 106.853 glav velike in male perutnine v vrednosti 3.482.180 Din je uvozila Ljubljana na trg preteklo leto. Lani so uvozili v Ljubljano 12.663.000 jajo, za katere so izdali, računajoč komad po 50 par, okrog 6.331.000 Din. Dnevno je Ljubljana rabila 37.430 jajc.

d Ker so ob volitvah točili alkoholne pijače. Za časa lanskih občinskih volitev v oktobru so nekateri gostilničarji v Logatcu točili festom alkoholne pijače kljub jasni in strogi

Ubogi grški samci

Grška vlada, ki ji predseduje Metaxas, je pripravila celo vrsto zakonov, ki bodo v najkrajšem času uzakonjeni. Najbolj zanimiv med vsemi pa je zakonski predlog, ki predpisuje, da mora biti vsak 25 let stari grški državljan poročen. Kdor bi tega ne storil, mora nositi posledice, ki so težke. Nad 25 let stari neporočenci ne dobijo nobene državne ali pokrajinske avtonomne službe, državni in avtonomni uradniki pa, ki do 25 leta niso poročeni, bodo brez usmiljenjske vrženi iz službe, ne da bi imeli kakršnokoli pravico do pokojnine. Državni uradniki, ki so nad 25 let stari, a še niso poročeni v trenutku, ko izide zakon, dobijo kratek rok, da si poiščejo nevesto in se poročijo, ker bi v nasprotnem primeru takoj izgubili državno službo. Nadajlje je

predviden tudi poseben davek na samce. Nad 25 let stari samci moškega spola bodo obremenjeni z dvakrat tako visokimi davčnimi dajatvami, kakor poročeni. Ako umre nad 25 let star samec, dobi država brez nadaljnega polovico vse njegove zapuščine. Denar se bo zbira v posebnem skladu, iz katerega bo država delila podpore zakoncem s številnimi otroci. V Grčiji vlada zaradi napovedi teh zakonov velika vznemirjenost. Samec je namreč posebno v drž. službah veliko. Ker je v Grčiji število žensk znatno večje, kot število moških, se nadejajo, da bo nova zakonodaja povzročila zanimiva ljudska gibanja, ki znajo dobiti svojo posebno pestrost že zaradi južnega grškega značaja.

prepovedi. Pred kazenskim sodnikom ljubljanskega okrožnega sodišča so se zagovarjali zaradi prestopka volivnega zakona štiri gostilničarji in dve natakari. Obtoženci so v bistvu priznali, izgovarjali pa so se, da so točili pijače le tujcem, kar so smatrali za dovoljeno. Dva gostilničarja sta bila oproščena, ker sta bila kritičnega dne od doma odsotna. Dva gostilničarja pa sta bila obsojena vsak na 7 dni zapore in 100 Din denarne kazni, pogojno za eno leto. Plaćati inata tudi povprečno po 250 Din. Ena natakarija je bila obsojena na 7 dni zapore in 100 Din denarne kazni, druga pa na en dan zapore in 100 Din denarne kazni, obe pogojno za eno leto.

d Grd umor na meji. V Račni v Avstriji, ki leži tik jugoslovanske meje, so odkrili grozen roparski umor. Umorjena je bila 60 letna trgovka Terezija Lipp. Ker je bila vrata trgovine vse dopoldne zaprta, so ljudje vdrli v lokal, sluteč nesrečo. Našli so jo mrtvo za prodajno mizo z razbito glavo. Poleg nje je ležala okrvavljena sekira, katero ji je morilec z 10 udarci vzel življenje. Po trgovini je bilo vse razmetano. Videlo se je, da je morilec iskal denar. Blagajna je bila izpraznjena. Morilec je izmaknil morilno sekiro v sosedni drvarnici. Avstrijske oblasti vodijo obširno preiskavo. Mislijo, da je pobežnil najbrž v Jugoslavijo. Zato so že obveščene mariborska policija in druge varnostne oblasti.

d Nove vloge v Mestni hranilnici ljubljanski so prekoračile 53 milijonov dinarjev.

d Bakarsko pristanišče je štiridesetkrat večje od sušiškega. Minister dr. Spaho je sporočil, da bo zagotovil večji kredit za popravilo in ureditev jadranskih pristanišč ter je pri tem omenil tudi Bakar. Bakar ima zelo dobro naravno luko v varnem zaprtem zalivu, ker ima tudi druge ugodnosti, ki omogočajo dober razvoj. Pač pa manjkajo v Bakru pristaniške naprave, ki jih bo sedaj država zgradila. Bakar pričakuje od teh naprav velik napredek. Bakarčani se sklicujejo, da je njihovo pristanišče petkrat večje od pristanišča na Reki in okoli štiridesetkrat večje od pristanišča na Sušaku.

d Če se žena razjezi. Reševalci so prepeljali v mariborsko bolnišnico 38-letnega delavca

Franca iz Pobrežja. Bil je ves modrikast po obrazu in telesu od udarcev ter je imel levo nogo zlomljeno. Mož je v bolnišnici pripovedoval zgodovino svojih poškodb, ki mu jih je zadala njegova žena. Ko je bil zvečer že v postelji, je prišla huda ženica domov nekoliko dobre volje. Moža je to razjezilo ter se je jadril na njo, kar pa je ženo silovito razkačilo. V hiši stanuje tudi bližnji sorodnik, ki je moža držal, žena pa je možička pretepla s toporiščem od sekire ter mu zadala zgoraj navedene poškodbe.

24. Dražba kož

divjadi na velesojmu
6. marca 1937.

Pošljite nemudoma blago na naslov:
Ljubljana »Divja koža«, Velesojem.

d Bog nas varuj take mladine. 15 do 17 let so bili stari fantiči, ki so se združili v latinsko družbo in kradli vseprek po Zagrebu. Te dni jih je policija prijel. Na sled pa so jim prišli takole: Nekega dne konec preteklega meseca je potkal na vrata nekega urada mlad deček in prosil miloščino. Ko je dobil, je odšel. Ko pa je uradnik pogledal skozi okno, je videl istega dečka, kako beži preko ceste in naprej. Takoj se mu je sumljivo zdelo. Stopil je v predsobo in opazil, da mu je zmanjkalo površnik. Naznanil je zadevo policiji. Že nekaj dni pozneje pa je policijski agent prijel dva mladeniča, ki sta v neki trgovini prodajala za male denarje precej dober površnik. Prijel ju je, nakar so na policiji ugotovili, da je površnik lasti uradnika. S tem pa je bila tolpa odkrita. Kmalu so prijel še ostale štiri tatiče. Fantiči so bili stalni obiskovalci predsob in vež, v katerih je kaj vrednega viselo. Bili so pa pri ogledovanju kaj spretni. Najprej so potrkali na vrata in dobili miloščino. Če je v predsobi bilo kaj vrednega, so pri odhodu podstavili kapo, da se vrata niso mogla zapreti. Čim je lastnik zaprl svoja vrata, so se spet na tihem splazili v predsobo in odnesli to, kar so vzeli na piko. Nakradeno blago pa so za male denarje prodajali na starini.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU - ŠUTNA 22 - LASTNA HIŠA

registrovana zadruga z neomejeno zavestjo

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po dogovoru do 5% — Jamstvo presega voškratni znesek vseh vlog.

NESREČE

d Do tal je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Antona Stineka v Št. Vidu nad Valdekom.

d Do tal je pogorelo gospodarsko poslopje Struklja Franca v Guncijah pri Št. Vidu nad Ljubljano.

d Ogenj je uničil gospodarsko poslopje posestnika Tereziji Jerič v Morju pri Račah na Stajerskem.

d V škač vrele vode je padel in se močno opeknel po vsem telesu 9 letni Lado Pečnik, sin železniškega zidarja iz Srednje vasi v občini Rudnik pri Ljubljani.

d Po nesreči se je ustrelil z revolverjem v roko Kolenc Miha, 16 letni delavec iz Nove vasi pri Celju.

d S tretjega nadstropja skočil na ulico. Pred kratkim je v Splitu v neki veliki stanovanjski hiši izbruhnil nevaren požar. Gasilska služba v Splitu še ni na isti višini kakor v Ljubljani in so gasilci prišli prepozno, tako da se je požar mogel razširiti na vse strani. Stanovalci hiše so si kmalu utegnili rešiti življenje. V zadnjem trenutku so mogli ljudje rešiti še tri otroke ge. Kende. Četrti, najstarejši sin, Ciril Kenda, pa je skočil z okna tretjega nadstropja na bližnji svod sosedne ulice, od tam pa na ulico, kjer pa ga je slučajno ujel v naročje neki gasilec. Deček ni dobil nobenih resnih poškodb. Ko se je Ciril Kenda odločil za skok, so neki ljudje razprostrli pod oknom 15 m široko platno, toda Ciril Kenda je rajši skočil na bližnji svod. Pri hiši je zgorelo celo tretje nadstropje in pohištvo dveh družin, dalje neko skladišče papirja in drugi predmeti.

d Skoraj zgorelo so našli. V Slavonskem Brodu se je igrala doma triletna hčerka družine Rados. Deklica je vzela večji kos papirja in ga zažgala. Pri tem se ji je vnela obleka in ker si ni mogla pomagati, se je kmalu zgrudila nezavestna na tla. Ko so se starši vrnili, so jo našli skoro zgorelo ležati na tleh v zadnjih zdihljajih.

d Usoda železničarja. V Bosanskem Brodu se je hudo ponesrečil železničar Savko Tripkovič, oče šestih otrok. Po nesreči je padel pod vlak, ki ga je odbil s tako silo, da je ubožcu počila lobanja in si je zlomil obe roki.

d Pri padcu se je ubil. Ono popoldne je bila obveščena ljubljanska policija, da leži pred hlevom gospodarskega poslopja v Štepanji vasi mrtvo moško truplo. Takoj se je podala na kraj nesreče policijska komisija, ki je ugotovila, da je mož padel s stopnic pri blevu vznak in se ubil. Gre za Janeza Zit-

NOVI GROBOVI

d Ti roj, ki noč in dan prežiš, da brata v past bi vjel... V Hrastju pri Dev. Mar. v Polju je umrla posestnica Uršula Dolničar vdova Šiška roj. Avšič. — V novi vasi pri Lescah je preminula 92 letna Marija Debeljak. — Na Jesenicah je odšel v večnost Alojzij Čop. — Na Igu so položili v grob ključav. mojstra Jakoba Erjavca. — V Limbušu so pokopali Jožefa Rottnerja. — V Binklju pri Škofji Loki je na veke zatisnil oči 75 letni Franc Hafner. — V Dravljah pri Ljubljani je umrla Marija Jelovšek. — Pri Dev. Mar. v Polju je preminul Josip Černe, orožniški stražmojster v p. — V Rušah so pokopali

NIVEA CREME

**V LEPIH
ZIMSKIH
DNEVIH,**

ker NIVEA-KREMA
vsebuje eucerit, po-
stane koža gladka,
sveža in odporna.

Jugoslav. P. Beladorf & Co. d. a. o. l., Maribor

nika, rojenega leta 1871. v Štepanji vasi, pristojnega v Dobrunje, samskega delavca.

d Italijanska ladja je nasedla. Ono soboto zvečer je nasedel na pečinah Malega Rata italijanski parnik »Etna«, ki je plul iz Ravene v Zader. Pravega vzroka ne poznajo, vendar pa pravijo, da je najbrž vihar kriv, da je kapitan italijanske ladje zgrešil smer in zaradi nepoznanja naše obale z ladjo nasedel. Pri tem se je naredila na trupu ladje velika luknja, v katero je začela vdirati voda. Ker se je ladja začela nagibati, se je posadka rešila s čolni in se utaborila na bližnjem otočku. Na pomoč so prišli italijanski in naši parniki, vendar so morali poklicati na pomoč še posebne ladje za reševanje parnikov iz Trsta. Ladja trpi veliko škodo, ker je bil pokvarjen velik del tovara, namreč — moka.

d Žalostne posledice veselega likofa. Pri posestniku Martinu Žižku v Žižkih v Prekmurju so se zbrali fantje in dekleta, da so luščili bučne peške, kajti žižek ima priprave za pridobivanje bučnega olja. Ko so delo končali, je dal gospodar pomagatcem nekaj litrov žganja, nakar so staknili gramofon in začeli plesati. Plesal pa je tudi žižkova hči, v katero sta bila zaljubljena dva navzoča fanta. Žižkova hči pa je ves čas plesala z enim, dočim drugega sploh pogledala ni. Fant je bil zaradi tega ljubosumen in je ves čas prežal na priliko, da bi izzval prepir. Ko so se začeli razhajati, je ljubosumni fant nenadno zginil. Ko pa je njegov nasprotnik stopil iz hiše, ga je ljubosumnež napadel z nožem in ga petkrat zabodel. Ranjeni pa je imel še toliko moči, da se je sporijel z napadalcem, vendar pa je moral omagati, ker je dobil še tri vbodljaje v prsa v neposredni bližini srca. Težko ranjen se je zgrudil na tla, nakar je napadalec pobegnil. Ko so pa prišli mimo ljudje, je bil ranjenec že mrtev.

posestnika Petra Zupančiča. — V samostanu šolskih sester v Mariboru je umrla biserna jubilanika mati vikarica M. Angelina roj. Terezija Križanič. — V Ljubljani so umrli: Ivan Koprive, Renat Postojna, Lina Pločki, viš. revid. drž. žel. v p. Ivan Kovač, Frančiška Ganoni, s. Angela Marija Gregorič iz Dolenj pri Št. Rupertu na Dolenjskem, zasebnica Uršula Zorc, glavni tajnik Zveze industrijscev ing. Milan pl. Suklje, Jerica Stopar, Franc Rišelj, Josipina Černak roj. Mahkovec, Milenca Breskvarjeva, uradnik iz Starega trga pri Raketu Marij Gorjup, brat pokojnega politika dr. Žerjava polkovnik Alfonz Žerjav in dr. Josip Stegu. Daj jim, Gospod, večni mir!

d Naenkrat mu je postalo slabo. Stara navada je, da se vsako leto, posebno po deželi na pustni torek napravijo v kurente. V takega kurenta se je napravil tudi 26 letni Postrak Franc, čevljarski pomočnik iz Budine pri Ptuj ter hodil ves dan po okolici, kjer so ga povsod zalagali z jedmi in pijačami. Okrog večera je bil Postrak v bližini Dornave, ko mu je naenkrat postalo slabo in je sedel v obcestni jarek ter prosil neke svoje tovariše, naj ga odpnejo, da se bo nekoliko odpočil. Ko so drugo jutro šli ljudje mimo omenjenega mesta, je bil Postrak že mrtev.

d Ko je hotel prekoračiti cesto. Na pepelnico sredo se je peljal celjski trgovec g. Anton Ulaga z avtomobilom v Konjice. Pred klancem med Frankolovcem in Konjicami je videl starega reveža, ki je počasi stopal po desni strani. Tik, preden se je g. Ulaga pripeljal do njega, je starček morda iz naglušnosti ali zmedenosti hotel prekoračiti cesto. G. Ulaga je avto takoj zavrl, vendar je svetilka od avtomobila zadela starčka v sence tako močno, da je padel nezavesten na tla in po nekaj minutah izdihnil.

d Dva kmeta sta utonila. V vasi Lužani pri Slav. Brodu se je zgodila huda nesreča, ki je zahtevala dve človeški življenji. Zadnje dni je reka Orljava močno narasla, tako da je segala do mostnic. Most je bil v nevarnosti, da ga voda zalije in odnese. V sredo zvečer so peljali kmetje štiri voze drv. Ker so vedeli, da preti nevarnost so vozili čez most počasi. Prva dva voza sta srečno pripeljala čez most. Nato sta zapeljala na most druga dva voza. Ko sta bila na sredini mosta, se je most zrušil in oba voza s konji in voznikoma vred sta padla v naraslo Orljavo. Kmetje so prihiteli na pomoč, pa je bilo že prepozno. Oba voznika sta utonila in z njima tudi štirje konji.

d Pri padcu je zadel z glavo na korenino. V nedeljo, dne 7. februarja, se je smrtno ponesrečil 67 letni Guštin Franc, posestnik iz Sela, župnija Rudnik. Šel je skupno z nekimi fantom k deseti sv. maši v Rudnik. Pot po bližnjici ga je vodila čez sedlo, imenovano Hrastarija. Zadnje južno vreme je povečini vzelo sneg — spodaj pa je še ostal led, ki se še ni odtajal. Na strmem klancu je pokojnemu Guštinu spodletelo, padel je in je pri padcu zadel z glavo na drevesno korenino. En kratek vzklil in Guštin je bil takoj mrtev. Zaprta žena in osem otrok, ki pa so deloma že preskrbljeni.

d S petelinom je zadel ob slami povez. S puško se je po nesreči ustrelil te dni 38 letni brzopeseln Ivan Dojar v Trebodelu. Fant je imel v slami skrito lovsko puško, ki je bila nabita. Kako se je nesreča zgodila, se ne ve.

OSEBNE VESTI

d Postne pridige v ljubljanski stolnici bo imel prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman vsak petek zvečer ob 7.

d Postne govore v Radio oddajni postaji je prevzel odlični pisatelj in govornik g. Fr. S. Finžgar. Postni govori bodo redno ob 9.45 do 10 v ljubljanskem radiu, nakar posebno opozarjamo radio naročnike in one, ki imajo bolnike pod svojo streho.

d Sedemdesetletnik je postal voditelj ko-roških Slovencev g. kanonik msgr. Podgorc.

kovič. Ostro je kritiziral poslovanje in zapravljjanje delavskega denarja v raznih delavskih ustanovah. V svojih izvajenjih je nastopil ostro tudi proti marksizmu. Obsežno je tolmačil uredbo glede delavskih mezd.

d Ker dr. Stojadinovičeva vlada dobro dela in dosega uspehe. Dopisnik »Slovenec« v Mariboru je imel te dni priložnost za kratek razgovor s podpredsednikom senata dr. Plojem. Senator dr. Ploj mu je potrdil vest, da namerava izstopiti iz JNS. Kot glavni vzrok pa je navajal popolno nedelavnost sedanjega vodstva stranke, kjer se vodi sedaj samo osebna politika in razprtije med posameznimi veljaki. Stranka zaradi tega razpada in bo razpadla, ker od samih besed o edinstvu in integralnem jugoslovenstvu ne more živeti, kaj drugega pa ne more pokazati. Senator dr. Ploj bo vstopil v delovni klub, ki pomaga Stojadinovičevi vladi, ker vid, da ta vlada res pozitivno dela in dosega tudi lepe uspehe.

d Ker se »manipuliralic« s glasovnicami. Banska uprava je razveljavila volitve obratnih zaupnikov v največji mariborski tovarni — v podjetju J. Hutter in drug. Ponovne volitve se morajo izvršiti do konca tega me-

Bog živi tako poštvovalnega g. jubilanta že mnogo let!

d 50 let že brije, čese in striže znani ljubljanski brivski mojster Ivan Kastelic. Na mnogo leta!

d Nov član banskega sveta. Z odlokom gospoda ministra za notranje posle je bil na lastno prošnjo razrešen dolžnosti člana banskega sveta Dravske banovine za logaški srez gospod Hafner Jernej, dosedanji župnik v Starcm trgu. — Z istim odlokom je bil postavljen za člana banskega sveta Dravske banovine za logaški srez gosp. Kranjc Jakob, posetnik iz Topola št. 8, občina Begunje pri Cerknici.

seca. Volitve so bile razveljavljene. Ker je bilo dokazano, da so socialisti pri glasovanju »manipulirali« s glasovnicami.

d Zopet korak naprej za dobrobit delavstva. Minister za socialno politiko Cvetkovič je izdal uredbo o najmanjših delavskih mezdah, o sklepanju kolektivnih pogodb, o spravi in o razsodiščih v delavskih sporih. Uredba dopušča stavko kot zakonito sredstvo v delavskem boju, prepoveduje pa stavko v državnih, banovinskih in občinskih podjetjih. Za ta podjetja določa uredba obvezno razsodništvo pri mezdnih sporih. Uredba ne določa razlike med moško in žensko delovno silo. Za zadnjo ureditev pa so pooblašteni bani, ki v sporazumu z delavskimi organizacijami poskrbe vse potrebno. Naslednje mezdne, določene na podlagi te uredbe, se ne bodo izvajale tedaj, če se določijo s kolektivno ali individualno pogodbo ugodnejše za delavce ali nameščence. Prav tako so določbe individualnih ali kolektivnih pogodb, ki določajo neugodnejše mezdne od minimalnih mezd, določili s to uredbo, neveljavne. Uredba določa kot osnovo za odrejanje minimalnih mezd 2 Din na delovno uro, to je za osemurni delavnik 16 Din, in se more gibati do 24

Najbrž je hotel puško izvleči iz slame, jo nerodno prijel za cevi, ki so bile proti njemu obrnjene, s petelinom zadel ob slamni povež; naenkrat je zagrmel strel in ves naboj ga je zadel v trebuh, ki je bil strahovito razmesarjen. Ko so pritekli ljudje, ki so se ravnokar vračali iz župnijske cerkve od jutranjega opravila, in slišali v hlevu strel, so ga našli v zadnjih zdihljajih. Takoj obveščeno orožništvo v Jurklostru je po natančnem ogledu in popisu nesreče, javilo primer oblasti v Celju, ki je odredila pokop na farnem pokopališču v št. Rupertu. — Ponesrečeni je bil rojen 30. julija 1898 v št. Janžu pri Dravogradu, pristojen v Pameče, okraj Slovenjgradec.

d Starček z glavo pod vodo. V železniško kopalnico v Mariboru je prišel 84 letni upokojeni mizar državnih železnic Ivan Mraz. Ker je ostal čez določen čas v kopalni celici, je šla strežnica pogledat, kaj je z njim in opazila, da leži starček z glavo pod vodo. Ko ga je dvignila, je vsa prestrašena ugotovila, da je že mrtev. Poklican je bil mestni zdravnik dr. Alfonz Wankmüller, ki je ugotovil, da je zadel starčka v kopalni kadi kap.

IZ DOMACE POLITIKE

d Ministrski predsednik dr. Stojadinovič se je odpeljal v grške Atene na konferenco Balkanskega sporazuma. Za časa dr. Stojadinovičeve odsotnosti ga bo v predsedstvu vlade in v zunanjem ministru zastopal notranji minister dr. Korošec.

d Malo zvezo in Jugoslavijo je te dni opozicija srdito napadla v ronunskem parlamentu. Poznavalci razmer trdijo, da tiče za temi napadi neke druge države, ki jim ne gre v račun trdna skupnost Male zveze.

d Na shodu delavcev, organiziranih v Jug. rad. zajednici v Subotici, je govoril oni dan tudi minister za socialno politiko Dragiša Cvet-

RAZNO

L. Ganghofer:

12

Martinij klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Postovenil Blaž Poznič

»Kdo?«

»Oče že ve, koga mislim. Le pojdi!«

Mladenič je pokimal in segel po ključačo. »Strpno, ribič!«

»Strpno tudi ti!«

Zigenot je gledal za fantom, ki je naglo odhajal. Prijazen nasmeš se mu je utrnil z obraza. »Fant bi mi bil povšeči za Rotico, ko nobeden drug! A za to je še čas! Stopil je v ogrado. »Hej, Viho!« je glasno zaklical.

Hlapec je pritekel iz hleva. »Kaj bo?«

»Na, vzemi lagvič in odnesi postvri Vacemanu!«

»Takoj grem!« Hlapec si je obesil cedeč se lagvič na ramo in hotel oditi.

»Toda ne obriraj se gori in ne pripravaj se z grajskimi hlapci! Drugače mi utegneš priti domov zopet s krvavo glavjo kakor zadnjič... in zopet bi bil kriv ti. Kdor išče prepri, mora biti pripravljen na udarce.«

»Iščo prepri! Kdo je iskal prepri?« je zagodrnjal hlapec in segel z roko proti zatičniku, kakor bi mu bil spomin obudil tam boleč občutek. »Mar naj bi bil mirno poslušal, kako so hlapci venomer zbadali in se posmehovali: ti da si tudi svobodnjak le, dokler njihov gospod zatiska eno oko?«

»Pusti hlapce govoriti, kar jih je volja! Kadar bo gospod Vace ali kateri njegovih sinov tako govoril, mu bom že dal pravi odgovor.«

Godrnja je odšel hlapec iz ograda. Zunaj si je snel

lagvič in odprl pokrov; Zigenot je bil od opoldne pridno lovil, v lagviču je mrgolelo postvri. Viho se je zlovoljno ozrl proti Vacemanovemu domu. »In vse te postvri naj dobi zopet on... ta tu gori? Da bi mu obtičala kost v goštu!«

Zigenot je prislomil protico na strešico pri vodnjaku. Tedaj je čul v jenarskih gozdovih lajati dva lovaka psa. Obraz se mu je zmrščil. »Zdi se mi, da že zopet lovite! Napeto je vlek na uho. Psa sta gonila menda ranjeno žival; včasih se je slišal lajati samo na enem mestu, nato se je lov med divjim bevskanjem bližal, krenil zdaj na desno, zdaj na levo, zdaj sta se oglasila pesa že v dolini in prihajala vedno bliže jezeru. Izmed drevja se je opotekel na odprti prod jelen, po vodi hlepeč, omahujoč in hropeč, s črpajočimi lakotnicami in visečim jezikom; iz njegovih pleč je šriela pušica, soefrano mu je viselo potrgano prepletavo ščavje z mogočnega rogovja, iz gobca se mu je rdeče cedila kri. Jelen je stegoval glavo proti jezeru in se opotekal naprej, a že sta bila pesa za njim, se mu obesila na vrat in ga skušala potegniti na pesek.

Zigenot je temno gledal in roka mu je segla po nožu; smilila se mu je žival, ki je mogla pričakovati samo še ene dobroto: smrtnega sunka. Toda storil še ni korak., ko je slišal v gozdu topot kopit. Na svojem razpenjenem vrancu je pridvela na plano Reka z razbeljenimi lici in razmršenimi lasmi; med vriskom je skočila iz sedla in v tem ko se izsolani konj ni niti za korak več premaknil z mesta je potegnila iz tulca svetli lovski nož ter v en mah prerezala jelenu skakalne kite na zadnjih okončinah; ječeč se je žival sesedla — tedaj jo je zadel dobro namerjeni sunek v srce. Smejoč se je Reka odskočila, da bi je ne zadelo padajoče rogovje. Še kratek boj gasno-

Beraška bratovščina
Da, tudi berači imajo svojo bratovščino, seveda brez odpustkov. In celo svoje glasilo imajo. In to v bogati, tako pomosni Franciji. V Parizu izhaja. V njem najdeš vse težnje in težave, za katerimi strecu in s katerimi se bore moderni, organizirani berači. Pa tudi vse njih zvijače, ki se jih članstvo za olajšanje žepov dobrih ljudi poslužuje. Kdor je glede tega kak izvirni način zamislil, ima čast priti v to glasilo. Tablice na prstih z napisom: Gluhosih ali: Od staršev zavrnjen, to so že prevsakdanje potegavščine usmiljenih src. Ampak oni nemški berač, ki je izobesil tablico z napisom: Sprejemam miloščino samo od tistih, ki so arjšlega plemena, je pa zaslužil, da ga oveskovečijo v svojem glasilu. Prav tako oni, ki svojo obrt tako ali podobno oglašajo: »Prodajam svoj prostor pred to in to cerkvijo. Obiskujejo jo samo prenožni sloji. Dnevni dohodek 25 frankov.« Ali: »Prodajam svoje mesto pred malo-

dinarjev na dan za navadnega telesnega delavca. Na temelju te osnovne mezde bodo bani ali upravnik mesta Beograda, določili minimalne mezde za vse svoje področje, kakor to javna korist zahteva ali kakor to zahteva ena izmed prizadetih strank. V dobi, ko traja obvezni spravnostni postopek, je prepovedana vsaka kolektivna ukinitve dela, stavka ali izprtje. Sklepanje kolektivnih pogodb ni obvezno, predpisan je pa način, kako se bodo sklepale, katere organizacije jih bodo sklepale in kateri kvalificirani zastopniki.

d Slovenski poslanec dr. Jure Kece je pri obravnavi proračuna gradbenega ministrstva pozival gradbenega ministra dr. Kožulja, naj se čim prej izvedejo večja cestna dela v Sloveniji, tako iz Maribora proti Ljubljani kakor tudi iz Ljubljane proti Sušaku. Poudaril je, da je Slovenija prevozno ozemlje prvega reda in da interes našega turizma kakor tudi ugled naše države zahteva, da se ceste v Sloveniji izboljšajo, ker smo Slovenci sosedni držav, ki imajo izredno dobro cestno omrežje. Prosil je ministra, naj se ta cestna dela čimbolj pospešijo. Dalje je priporočal, naj se ne uporablja za gradnjo naših cest asfalt, ki ga moramo uvažati, ampak beton, ker izdelujemo cement doma. Prosil je ministra, naj dovoli kredite za ureditev naših rek, predvsem Mure, Save, Savinje in Drave. Zahvalil se je ministru, da se mu je lani posrečilo dobiti za gradbo vodovodov 50 milijonov dinarjev, ter ga je naprosil, naj tudi letos preskrbi izdatno posojilo za gradnjo najbolj potrebnih vodovodov, zlasti v Suh! Krajini. Dr. Kece se je izjavil proti centralizaciji cestnih fondov in se je zahvalil ministru za razumevanje, ki ga je pokazal za avtobusna podjetja glede prispevka za čezmerno uporabo cest ter ga je naprosil, da pooblastilo, ki mu je bilo dano s finančnim zakonom 1937-38 za ureditev vprašanja prispevkov za čezmerno izkoriščanje cest.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

»Domoljubovo« proročanje se je uresničilo: nacionalistični general Franko je v ponedeljek popoldne 8. februarja zavel s svojimi četami boljševsko »nepremagljivo« trdnjavo Malago. Nacionalisti so pri tem ujeli okrog 10 tisoč rdečih vojakov, med njimi okrog 2000 Rusov, ki so prišli reševat španske komuniste. Del komunistov pa je bežal proti severovzhodu v smeri proti pristanišču Almerija, ki je od Malage več ko 100 km oddaljeno.

Frankove čete so začele Malago, ki je veljala za eno najbolj komunističnih španskih gnezd, temeljito »čistiti«. Seveda so zajeli nacionalisti v Malagi in okolici ogromne količine raznega orožja in streljiva, deset aeroplanov, več tankov, 50 topov, več sto strojnih pušk, v pristanišču pa nekaj parnikov in tri podmornice.

Od Malage so se boljševiški »junaki« kaj »lepo« poslovili: Odnegli so s seboj v denarju 52 milijonov pezet in pred begom so pomogli okrog 2000 oseb, večinoma nedolžnih talcev. Za časa komunističnega režima v Malagi pa so boljševiški kruteži v celoti poslali na oni svet nad 15.000 meščanov. Boljševiki so vse cerkve opustošili in onečastili, duhovnike pomorili, celo otrokom niso prizanesli. Zenske so rdečkarji prisilili, da so bile v vojašnici strastnežem v vsakem pogledu na razpologo, pri čemur so jih mučili in živinsko onečastili. Vse to je do pike dokazano in naj si naša redka rdečkarstva in druga dekleta nikar ne domišljujejo, da bo z njimi kaj drugače, če bi zavlada pri nas boljševiški »raj«.

Z zavzetjem Malage je postalo 30.000 moških Frankove vojske prostih in jih bo ta vojskovodja lahko porabil pri obleganju Madrida. Glede bojnega načina (taktike) pred Madridom se je sedaj Franko očitno odločil za obkoljevalni načrt, ki ga je izdelal general Queippo de Llano, a je tedaj v vojnem svetu bil preglasovan.

Cete bele madridske divizije so zavzele cesto, ki vdi iz Madrida proti Valenciji ter bližnja Morato de Tajú. S tem je končno popolnoma prekinjena zveza med Madridom in Valencijo. Napadi nacionalističnih čet jugovzhodno Madrida se nadaljujejo. Borbe so silno ostre, zakaj rdeči se krčevito branijo s protinapadi, ki pa so bili doslej od nacionalistov vsi krvavo odbiti. Belim je za enkrat sreča na vseh boljših mila. Da bi pa Madrid že v prihodnjem tednu padel, si zaenkrat proročevati ne upamo, zakaj tudi komuniste sta oskrbeli Francija in Rusija z najmodernejšim orožjem vseh vrst.

KATOLIŠKA CERKEV

s Štiri petine vseh duhovnikov so umorili. Vatikanski list »Osservatore Romano« navaja, da je pred meščansko vojno v Španiji znašalo število španske duhovščine 60 škofov in nadškofov, 33.500 duhovnikov in 20.640 menihov. Na podlagi dosedanjih podatkov je bilo doslej umorjenih v Španiji 50 odstotkov vseh duhovnikov — torej nad 15.000 — in 11 škofov. V devetih škofijah je bilo umorjenih štiri petine vseh duhovnikov, v Malagi pa ce-

lega življenja, potem se je zgrudil jelen brez glasu na rdečo oskropljeni posek. Psi sta ga izpustila, zateglo bevsknila, in z Vacevine doli je odgovorila tropa v pasjaku.

Reka je izrezala jelenu kočnike iz gobca, jih shranila za pas in sunila nož v tuloc. Oddahnila se je in vrgla lasce nazaj. Potem je zopet stopila k svojemu plenu, položila roko na zevajočo rano mrtvega jelena in se dotaknila s oskravljenimi prsti ustnic. »Na lovsko srečo! Bil je star lovski običaj, kar je storila: »pila je kri!«. Nato je pogledala ob robu gozda, motreč grmovje, a menda ni našla, kar je iskala; ozirala se je na vse strani in zapazila veje hrastov povešene čez ograjo okoli ribičeve hiše. Za hip se je obotavljala, potem je naglo krenila proti lesi in stegnila roko. A tedaj je stopil Zigenot izza plota in je prijel za roko. »Ne dotikaj se drevesa!«

Temna rdečiča je zalila Rekin obraz. »Izpusti roko!« Jezno mu jo je iztrgala in se oprostila. »Tam leži jelen, ki sva ga podrla, ulomiti hočom hrastovo petljico po lovski postavit!«

»Ulomiti hoče vejico z očetovega drevesa,« je rekel, To je rojstno drevo mojega očeta.«

Medtem ko je ribič govoril, je stopila iz hiše Edelrota in se približala. Boječe je položila roko bratu na ramo: »Zigenot!«

»Ulomiti hoče vejico z očetovega drevesa,« je rekel, »in tega ne trpinke!«

Reka se je mudila z odgovorom; pogled na Edelroto je očitno potlačil jezero besedo, ki ji je že bila na jeziku. »Dobro varujete drevo, moram reči; a tvojemu očetu to ne bo več dosti pomagalo!«

»Pusti mrtve v miru!« je dejal ribič mračno resno. »Niho ne bo lomil vejic s tega drevesa ali utrgal le eno samo peresce ter motil očeta v smrtne spanju. Če že

moraš imeti vejico in ti je pot do gozda preveč od rok... tamle stoji moje drevo, ulomi si vejico z njega, in če bi bila tudi zadnja, ne bom ti branil.«

Posmehljivo se je utrnulo Reki v obrazu.

»Tvoje drevo bo imelo mir pred menoj! Saj si ribič in moraš vsa jutri biti pred dnem na nogah... utegnili bi ti škodovali, ako bi ti hotela motiti spanje.« Med smehom se je obrnila stran.

»Reka!« je jeknila Edelrota, stekla k svojemu drevesu in ulomila vejico; ni opazila, da je pri tem šipkov venec padel izmed vej in se potočil po bregu med hrgaste trame, ki so nosili razgledišče. Pri lesi je dohitela Reko in ji ponudila vejico. »Vzemi, tu imaš svojo petljico!«

»Hvala ti!« je rekla Reka in je prijazno pogladila Edelroto po kodrasti glavi.

Zigenot se je molče okrenil in se nameril proti hiši.

»Ne smeš mu zameriti!« je rekla Rotica tiho. »Poglej, srce pač ima, to drži kakor kamen in železo! Dosti lot je že minulo, odkar je oče utonil v jezeru, in brat še vedno misli nanj z vročo ljubeznijo... kakor ti na svojo mrtvo mater. Ne smeš mu zameriti!« Cakaj, izdam ti nekaj za to.«

»Kaj neki?« se je nasmehnila Reka.

Edelrota jo je važno pogledala. »Ti, vem za jato rae tamle v ribniku!«

»To mi je drago! Še danes greva nadnje, Rotica!« »Še danes?« je zajecjela deklica »Poglej vendar, saj se že mračni in oblačni se tudi.«

Reka se je ozrla proti nebu. »Grdo nevihto dobimo na noč. A menim, da jo še čas... preden se stonni, bova še brez težav prevozili jezero tja in nazaj. Počakaj me, grem po svoje sokole!« Stopila je k jelenu, potegnila s hrastovo petljico čez okrvavljeno rano in zateknila vejico za čapljina peresa na svoji čepici. Bevska je sta skakala

mestno cerkvi. Vsaka resna ponudba dobrodošla.« Md. Gotovo nisi slovenski berači niso manj prefrigani, četudi morda še ne tako organizirani. Krščansko delo usmiljenja je beračem mlačno deliti. A danes je treba pri tem velike previdnosti. Mnogi, ki se jim ne ljubi delati, imajo ob beračenja lepi dnevi zaslužek kot tisti, ki ga v svoji dobroščnosti z njim delijo. Lenobo podpirati pa ni delo krščanskega usmiljenja.

Naravoslovje. »MŠK« razlaga profesor, »je žival, ki poje vsak dan toliko, kolikor tehta sama.« — »Gospod profesor,« ga prekine dijak, »kakšno miš ve, koliko tehta?«

Vsrok staranja. — A. Najstarejši mož na svetu je bil Turak Zovo Aga, ki je dočakal 158 let in je bil sedemkrat oženjen. — B. Saj ni čuda, da se človek od takih skrbi za stara.

Kako je nastalo sedenje kolo. Prva kolesa so bila na štirih kolesih. Naredil je tako vozilo nek ki Nürnberg in je o njem nürnbergski list poročal tole: Takle voz potече v eni uri 2000 kolkov. Kadar hoče, lahko

lo devet desetlin. V 23 škofijah so bile požgane skoraj vse cerkve.

» **Ločeni od Kristusa, hite žalostnemu koncu nasproti.** Papež je dejal v svoji poslanici na evharistični kongres v Manili med drugim tudi take: »V naših dneh se ljudje vse preveč medsebojno napadajo, ki so žal zaradi zmot ali strasti ali pa občutkov zaslepljenosti od sovraštva. Tako se oddaljujejo Jezusu Kristusu, v katerem sta življenje in rešnica. Ti zapeljani in zašli ljudje hite, ko so se ločili od Kristusa, žal ostremu koncu nasproti.«

ITALIJA

» **Ravno.** 161.000 kmečkih hiš bodo podrli v Italiji, to je 4,5 odstotka bivaličih italijanskega preprostega ljudstva, ker po mnenju vlade te hiše niso dostojne za človeško bivanje. V celoti bodo podrli in na novo zgradili 82% vseh kmečkih hiš. — Umrla je v Gorici s. Marija Addolorata, rojena in krščena v Škledju pri Trstu pod imenom Frančiška Gregorič pred 71 leti. — Cerkevni rop v Idriji so ugotovili pretekli teden, in sicer v cerkvi sv. Barbare. Tatovi so odnesli 70 srebrnjakov po 10 lir, pet dragocenih mašnih kelihov, dragoceno srebrno monštranco, en ciborij in še druge dragocenosti v skupni vrednosti 11.000 lir. Tatovi so vdrli v cerkev s pomočjo ponarejenega ključa. Tatvino je prijatelj cerkovnik, ki je ves prestrašen opazil razdejanje okrog tabernaklja, kjer so bile svete hostije kar vse naokrog nastlane. Zločinci so se tako skrili, da jih orožništvo ni moglo odkriti, niti ni našlo sledov za njimi. Obvestilo je tudi jugoslovanske oblasti, da jih poščejejo, ker obstaja sum, da so cerkveni roparji pobegnili v Jugoslavijo. — Zgorela je kmetinja Janeza Kodriča v Preserjih pri Kamnu. — V Robidnici pri Cerknem so kmetje našli

truplo Pavla Potočnika. Vzrok smrti je zagoden. — Kmečka branilnica je propadla v Šentviški gori. Vsa prizadevanja, da bi druga dobila kakšno pomoč, so ostala brezuspešna.

» **Strašna odgovornost.** V pravoslavje prehajajo katoličani po nekaterih vaseh v Istri, tako pripoveduje neki italijanski časopis v poročilu, ki ga je dobil iz vasi Dane v Istriji. Dogodek je baje sledeči. Kmeta Martin in Anton Poropat sta v imenu nekaterih prebivalcev obiskala pravoslavnega popa v Poraju, da mu izročita listo imen vseh ljudi, ki bi radi prestopili v pravoslavje. Baje je bil sklep storjen potem, ko se je prečitala okrožnica škofa Santina, v kateri prepoveduje uporabo brvašnice pri liturgičnih molitvah v cerkvi in nalaga le izključno uporabo latinščine Italijanske oblasti so zasitile, da gre pri tem za nepotrebno politično agitacijo, ki prihaja v Istro čez državno mejo ter so oba Poropata zaprle, ker ju smatrajo za voditelja tega pokreta. Preiskava še ni ugotovila kako daleč je pokret že segel.

AMERIKA

» **To in ono.** Svojo novo službo v Clevelandu kot okrajni sodnik je pred kratkim nastopil naš rojak Frank Lavše. — V Duluthu Minn. je 13. januarja odšel po večno plačilo najstarejši slovenski duhovnik v Ameriki 74-letni Matija Bilban. Doma je bil iz Zapog na Gorenjskem. — V New Waterfordu, Nova Scotia, Kanada, je preminula Ana Juvanc. — V Calgary Alta, Kanada, se je obesil 42-letni Hrvat John Marič. — V Forest City Pa so pokopali Gregorja Bebra z Unca pri Rakeku. — V Calumetu Mich. je zapustila sozno dolino 65-letna Margaretta Gešel iz Crnomlja. — V Clevelandu so umrli: Ana Stanovnik, stara 25 let in doma iz Rožne doline pri Ljubljani, Raymond Jeršič,

star 8 let, Anton Jakič, star 63 let in doma iz Velikih Lašč, Frank Knaus, star 5. let in doma iz Dolenje vasi pri Ribnici, Frances Zurga, roj. Tekavec, stara 58 let in doma iz Zagorja pri Škocjanu na Dolenjskem, John Božič, star 51 let, vdovec, doma iz St. Vida pri Zatični, Mary Pogorelec, roj. Sajovec, stara 77 let in doma iz Velesovega na Gorenjskem in Jakob Judež, samec, doma iz Preserja pri Kamniku. — V Milwaukee je umrl 59-letni John Matevc iz Idrskega pri Kobaridu na Primorskem.

AVSTRIJA

» **Drobiž.** V Pribla vasi sta zapustila sozno dolino 74-letni Markov oče in 41-letni Šopejev gospodar. — Znana igralnica v Badnu pri Dunaju vzbuja v zadnjem času veliko pozornost. »Na vesti« ima že nad sto samoumrov igralcev, tudi v poslovanju so neke nerednosti. Odslej bo igralnico nadzirala država. — V aprilu dobi Celovec neposredno letalsko zvezo s Prago. — S 1. januarjem t. l. je štela dunajska radio-postaja 577.126 odjemalcev, od teh jih je na Koroškem 17.522. — V Borovljah pogrešajo peka A. Kreuzmanna in njegovo ženo Lucijo. — Z avtom se je težko poškodoval mesar iz Vrbe Goričnik. Na ovinku pri celovškem prekopu je zadel ob steno nekega

BANKA BARUCH

11, Rue d'Anvers, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo
na hitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune.
BELGIJA No 2064-04 Bruxelles. FRANCIA No 1117-94 Paris. BELGIJA No 1458-06 Ned, West. LUKSEMBURG No 1947 Luxembourg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

oblačena, kadar boje, se lahko pelje naprej, pa je vendar vse narejeno tako, kakor kolesa na uri. Na dveh kolesih se je prvi vozi knežji gozdar z Badenakega in po njem se je kolo kmalu udomastilo. Vendar tista kolesa še niso bila za ljudi premehekosti, ker so se silno tresla. Amerikanci so šele začeli delati kolesa z gumijevimi obroči. Moderno je postalo kolo, katerega prednje kolo je bilo mnogo višje od zadnjega. Zanj se že gradili tovarna. Vendar je bilo vožnje sila visoko in preteko je še mnogo desetletij, da so prišli do sedanja pnevmatike, ki se napravijo vožnjo prijetno. Tako ima sedanje kolo svojo 400-letno zgodovino za soboj, a je zato tudi najbolj priljubljeno prometno sredstvo.

Za časa vladanja angleške kraljice Elizabete je bila navada, da so imeli vsi moški pri jedi kloboke na glavi.

Na parniku. Stara dama: Gospod kapitan, ali bi bili tako prijazni in bi mi pomagali najti sobico? — Kaj ne veste številke, gospa? — Pozabila sem o, toda dobro se spominjam, da je bil jutraj pred oknom svetilnik.

oba psa okoli nje. »Na stražo!« jima je ukazala Reka. Tedaj sta braka utihnili in se ulegla pred jelena na pesek. S tleskom jezika je poklicala Reka konja. Lahkotno se je zavihтела v sedlo, pokimala še enkrat deklci, ki je stala med vrtnimi vrati, in odjezdila.

Vihro se je vrnil s praznim lagvičem. Ko je ugledal jelena, je hotel stopiti bliže; toda pes sta mu renčaje pokazala zobe; prestrašen se je umaknil in zagodrnjal: »Huj, huj! To so res pravi Vacemanovi psi! Kar brž nad človeka!»

Med vrati mu je prišel Zigenot nasproti. Vilho je porinil lagvič pod hišno klop. »Gospod Vace se ti zahvaljuje za postvri, in da pridi še danes gor k njemu.«

Ribič je osuplo pogledal. »Kaj neki bože?»

Hlapec je zmignil z rameni. »Ne vem! A kaj do brega, menim ne bo, je bil preveč prijazen. Povej mu, da bi mi ustregel, je dejal, povej mu, da bi mi bilo drago, če bi prišel še danes, je dejal. Stal sem in zljal.«

Zigenot se je nasmehnil. »To so seveda nenavadne besede pri njem. Tako da sem sam radoveden, kaj bože.« Pomislil je. »Dobro, grem gor k njemu!« Potem je vprašal hlapca: »Ali je trava še spravljena?»

»Ze.«

»Potem bodi dovolj za danes.« Zigenot je pokimal in hotel oditi.

»Ali ne boš vzel orožja s seboj?« ga je vprašal hlapec.

»Ga ne potrebujem. Imama pesti.«

Čez streho ribičeve hiše sta pripnila dva divja laboda. Zigenot je čul žumenje njihovih kril in se ozrl kvišku. »Ta dva prinašata grd vihar!« Z očmi je šel za belobleščočima pticama in videl, da sta obkrožila jezerski ribnik in se spustila v ločje. Potem se je hitro odpravil

na pot. Pred ograjo je srečal dva Vacemanova hlapca, ki sta prišla s samotnim vozom po ubitega jelena.

Med obrežnim ločjem in ograjenim hribom se je vlekel ozek pas hoste. Zigenot ga je prekorajčil in prišel do izvira Ahe; iz štirih širokih brun spahnjena brv je prepenjala žumčbo vodo. Onstran je utonil zopet v gozd. Široko nadelana jezdnja pot je v velikem ovinku vodila po hribu proti Vacemanovemu domu; toda ribič ni krenil po tej cesti, temveč po ozki pešpoti, ki se je vila ob jezeru in držala do jase pod Falkenštajnom; čez skalo je bila od tod napeljana steza z ozkimi, v kamen vseskanimi stolbami in debelo vrvo za oporo in prijemanje. Nad steno se je dvigalo iz zmede haloze gmotasto obzidje, in nizka vrata so vodila na grajsko dvorišče.

Ribič je hotel zaviti kvišku. Tedaj so se zgoraj odprla vrata; in Reka se je prikazala na skalni stobi; jezdnjo obleko je bila odložila in je nosila belo krilo z rjavo vrhno haljo, obrobjeno z nežnim rumenkastim podvratnim krznom kune zlatice; navite lase je objemala mreža, tako da se je lepa ponosna glava dvigala prosto iz ramen; na njeni desnici je sedel kragulj s kapico in drugi na njeni levi rami; urno se je spuščala, ne da bi se doteknila vrvi, po strmih stopnicah. Zigenot se je umaknil, da ne bi zapiral poti. Komaj opazno je nagnila glavo, ko je šla mimo njega.

Ribič je zavel na kamnito pot; a že na prvi stopnici se je obrnil. »Reka!« Okrenila je lice in ga začudeno pogledala. »Ali hočeš loviti s sokoli?« je vprašal. »Danes še?«

»Sprašuj po svojih ribah! Kaj ti mar drugo?«

»Nič. Menim samo, nebo kaže na grdo nevlhto.«

S hitrim pogledom se je ozrla kvišku po gosto se podočih oblakih, ki jih je obrobil krvavordeč blešč. »Ne bojim se jela«

poslopja. Pri tem je našel smrt na cesti zaposleni delavec Lebitnig. — Zred celovškimi sodiščem se je zagovarjal 15 fantov iz Trušenj in Važenberga. Obtoženi protidržavnega rovarjenja, pripadali so tajni hitlerjanski organizaciji, so dobili 2 do 8 mesecev zapora. — V celovškem gledališču je nastopil neki Ewald Aichholzer, ki nosi pomosni naslov železnega kralja. Pred občinstvom je zabijal z roko debele žeblice v desko, jih izruval z zobmi ko s kleščami, lomil železne palice i. dr. V poetju je vabljen na Angleško. — V Goricah pri Mohlichah je umrl pos. žena Marija Sienčnik.

RUSIJA

s Svetovni kongres brezbožnikov se je pričel v boljševiški Moskvi prav tisto nedeljo, ko se je v Manili na Filipinskem otočju končaval svetovni euharistični kongres. Kongres v Moskvi je sklenil ustanovitev brezbožniške internacionale; mednarodnega fonda proti veri, nenjavanje skušenj v boju proti Bogu. Potekal je v geslu »vse cerkve sveta bomo zažgali«. To je komunistični in boljševiški odgovor na evangelijsko geslo »peklenka vrata je ne bodo premagala«. — Zamanj vaš trud, boljševiški pritiklavci!

DROBNE NOVICE

55 milijonov peset podpore Frankovi vladi sta dala bivši predsednik španske vlade grof Romanes in vitez Palma.

Veliko protikomunistično akcijo v Italiji je začela Cerkev.

52 procentov Judov je v francoski vladi, ki ji načeluje Jud Leon Blum.

4 milijarde sneg je zapadel v Rusiji, zlasti na Kavkazu.

4 milijarde dinarjev podpore za poplavlence je odobrila ameriška vlada.

PO DOMOVINI

Napravite red!

Te dni sem bil po opravkih v Zalogu. Ustavil sem se v neki gostilni, kjer sem zvedel zanimaj. V kratki dobi so imele že pet požarov. Povod je bilo nalašč iz hudobije zažgano. Peščica mladeničev, članov znane organizacije, dela nemir cele noči, zlasti ob sobotah in nedeljah. Hudodelci razbijajo šipe na javnih in zasebnih poslopijih in strahujejo vaščane na razne načine, tako da se proti njim še pričati niče ne upa. V poznih nočnih urah se vračajo znani rogovileži pijani v vas; pofeje revolucionarne in druge pesmi, v katerih oramote javne osebe, zlasti duhovščino in celo gospoda bana. Potepali so v blato že več svetih občestnih znamenj in opetovano razbili šipe tudi na nekaterih kapelah. V znani gostilni so neko noč med razbijanjem pohištva vrgli s stene sto let staro razpelo, ki so ga nekaj dni po žalostnem dožodku našli ljudje pri nekem kozolcu. Založeni z okolico žive v neprestanem strahu pred razbojniškimi dejanji peščice izgubljenih ljudi, ki jim starši dajejo potuho.

Iz raznih krajev

Reteče pri Škofji Loki. Danes pa Vam, g. urednik, povem eno na ušesa, le glejte, da se Vas dobro prime. Naša vas se imenuje Reteče in ne Rateče, kakor ste zapisali v zadnjem »Domoljubcu«. Vem, da se boste opravičili tode za take slučaje opravičilo ne drži. Le glejte, da v bodoče pazite, sicer bomo poštno zaropotali. Če pa Vam nagaja fiskarski škrt, pa tega vrzite skozi okno v Ljubljano, da ne bo zgage delal naši vasi. To opozorilo naj velja tudi vsem drugim, ki so v korespondenci z našo vasio. Pišete naj Reteče, da ne bo neljubih pomot in zavlačevanja pri dostavi pošte. Zgodi se, da katero pismo včasih roma cel teden, predno pride do lastnika, ki pa samo radi nepravilnega naslova. Piše naj se torej edino: Reteče pri Škofji Loki. — Zelo pogrešamo našega starega pismošoj Ivana Jenka, ki že dalje časa leži bolan. Zelimo mu skorajšnjega okrevanja, ker se je kot vesten pismošoj našemu vsem zelo priljubil. — V petek 12. februarja

smo pokopali uglednega posestnika Lovreta Jenka iz Gorenje vasi. Dočakal je visoko starost 82 let. Bil je vedno zdrav in do zadnjega mladeničko čil. V gospodarskih ozirih je bil umerjenega mišljenja, v družbi pa jako vesel in prijazen mož. Zelimo mu večno srečo okraj groba.

Blagovica. Letos preteče 150 let, odkar je Blagovica postala samostojna duhovnjak. Ta izreden dogodek bomo praznovali s sv. misijonom, ki ga bosta vodila dva gospoda misijonarja-lazarista iz Ljubljane. Sv. misijon bo od 21. do 28. februarja. Da izprosim misijonu božjega blagoslova, opravljamo sedaj v cerkvi in doma devetdnevno na čast sv. Duhu. — 6. februarja smo pokopali Markovšek Miha, posestnika iz Korp. Doiga tri leta ga je mučila teška bolezen — rak, ki jo je potrpeljivo prenašal. Naj počiva v miru! — Številno naročnikov »Domoljuba« je letos zraslo za pet, tako da prihaja odsej 70 izvodov »Domoljuba« v našo župnijo. — Naše prosvetno društvo je preteklo nedeljo priredilo zanimivo in zabavno igro. Igralci in igralke so dobro rešili svoje vloge, nekateri kar izvršno. Udeležba je bila prav lepa. Čujemo, da bomo v marcu imeli priliko videti na našem odru tudi šolsko mladino. Se že vnaprej veselimo.

Nova oselca. Iz Sovodnja je na lastno prošnjo premeščen v Dobropole šol. upravitelj Ivan Tušar, rodom iz Cerkna na Primorskem. G. upravitelju se zahvaljujemo za uspeh na naši šoli, ker za časa njegove službe je postala šola od ene v trirazrednico in da se bo pričela graditi tudi nova šola. V njegovi novi službi nam želimo mnogo uspeha. Šmartno pri Litiji. Kmetijska nabavna in prodajna zadruga, r. z. z. n. z. v Šmartnem pri Litiji ima redni občni zbor dne 21. februarja po prvi maši v društvenem domu.

Metlika. Za občino Metlika okolica bodo volitve v nedeljo, 28. februarja. Povsod živahno agitirajo. Zares, novo življenje nastaja v naši občini! Tudi je že čas, da se popravijo krivice, ki nam jih je storil režim JNS. Sami JNSarji se dobro zavedajo, kaj pomenijo, tako da se ne upajo sestaviti lastne kandidatne liste, čeprav so pri projektih volitvah a tako »veljavni« glasov zmagovalci. Kandidatno listo JRZ je sestavil povsod priljubljeni Nemanž Jože iz Zelebeja, ki najbolj pozna

W Hauff — I. O.

Pravljice

»Ali je tako nevarno po cestah,« se seže šojk sužnja v besedo, »da morate imeti ferman vašega sultana zato, da se zavarujete proti roparjem?«

Suženj odgovori: »Ne, gospod, ti papirji ne odvrnejo nobenega tatu od nas, ampak so zaradi reda, da se povsod ve, koga ima človek pred seboj. No, župan je izkaznico preiskal in se pri doktorju v družbi pri kavi izrazil, da je izkaznica sicer pravilno izstavljena od Berlina do Zelene Loke, da pa vendar ni vse v redu; zakaj mož je vendar nekoliko sumljiv. Župan je imel največji ugled v mestu, ni čuda, če so tuje odslej smatrali za sumljivo osebo. In način njegovega življenja ni mogel mojih rojakov odvrniti od tega mnenja. Tuji mož si je za nekaj zlatnikov najel celo hišo, ki je bila doslej prazna, dal si je pripeljati vanjo cel voz čudnega erodja, kakor peči, umetna ognjišča, velike topilne lonce in podobno, in je živel odslej popolnoma sam zase. Še celo kuhar si je sam; živa duša ni prišla v njegovo hišo razen starega moža iz Zelene Loke, ki ga je moral oskrbovati s kruhom, mesom in sočivjem. Toda tudi ta je smel priti le v vežo in tam je tuji mož prevzel, kar mu je bil nakupil.

Bil sem deček desetih let, ko je prišel mož v moje rodno mesto, in še danes se spominjam, kakor bi se bilo včeraj zgodilo, kakšen nemir je ta mož povzročil v mestecu. Popoldne ni zahajal kakor drugi možje na keglijšče, zvečer ni zahajal v gostilno, da bi se kakor ostali pri pipi tobaka razgovarjal o novicah. Zastojni so ga vabili po vrsti župan, mestni sodnik, zdravnik in župnik na obed ali kavo, vselej se je dal oprostiti.

Zato so ga imeli eni za norega, drugi za žida, tretji so sveto zatrjevali, da je čarovnik. Bil sem osemnajst, dvajset let star in še vedno so v mestu imenovali moža tujega gospoda.

Nekoga dne so prišli v mesto ljudje s tujimi živalmi. Je to postopaška druhal, ki ima kamelo, ki se zna prikloniti, medveda, ki pleše, nekaj psov in opic, ki v človeških oblekah smešno nastopajo in vsakovrstne umetelnosti izvršujejo. Ti ljudje gredo navadno skozi mesto, obstajajo na križpotih in trgih, delajo z malim bobnom in piščalko slabo donečo glasbo, ob kateri njihova družba pleše in skače, in potem pobirajo denar po hišah. Družba pa, ki se je to pot pojavila v Zelenu Loku, se je postavila z velikanskim orangutanom, ki je bil velik skoraj kakor človek, hodil je po dveh nogah in znal vsakovrstne lične umetnje izvrševati. Ta pasja in opičja gluma je prišla tudi pred hišo tujega gospoda. Ko sta zadonela boben in piščalka, se je prikuzal sprva vse nejevoljen za temnimi, od skarosti slepimi okni. Kmalu pa se mu je lice zvedrilo, gledal je skozi okno, čemur so se vsi čudili, in se pristrčno smejal orangutanovim umetnostim. Dal je celo za glumo tako velik srebrenjak, da je vse mesto o tem govorilo.

Drugo jutro je šla družba z živalmi naprej. Kamela je morala nositi mnogo košar, v katerih so psi in opice pravo udobno sedeli, gonjači pa in velika opica so šli za kamelo. Komaj pa je preteklo nekaj ur, kar so imeli mestna vrata za seboj, je poslal tuji gospod na pošto, zahteval v veliko začudenje poštarjevo izreden poštni voz in se peljal skozi leta vrata po poti, po kateri so šle živali. Vse mestice so je jezilo, da se ni moglo izvedeti, kam je odpotoval. Bila je že

RAZNO

Statist. »Mamica, kaj pa je to statistika?« — »Statistika so ljudje, ki samo igrajo svoje vloge, pa ne govorijo.« — »Torej je tudi naš papa statistika.«

Koristna knjiga. Mlada žena: Citam knjigo, ki bo zelo vplivala na našino zakonsko srečo. — Mož: Ali je kuharska knjiga?

Hče postavljajo v 1 dnevu. V Karpatski Rusiji se nabajajo ogromne skupine bukovih gozdov, ki bodo odslej služile svojevrstni graubeni zasnovi. Češki inženjerji so izdelali načrt malih hiš iz betonskega ogrodja in impregnovanih bukovih kvadrov. Kvadre bodo drvarji pripravljali neposredno v gozdovih, tudi okna in vrata bodo izdelovali tesarji po enotnem načrtu v svojih delavnicah. Tako je mogoče hišice, ki obstojajo iz štrihov soli, kuhinje in verande, postaviti v enem dnevu. Stroški zanje znašajo po dosežanih proračunih do 40.000 Din.

Tlakomer sveta so otoki Azor. Odkar radiopostaje in listi oddajajo vremenska poročila, vedno spot žujemo ime Azor-

potrebe naše siromašne Bele Krajine. Njegovo kandidatno listo je sodišče že potrdilo. Ljudje mu zaupajo in dobro poznajo ljudi, ki se skrivajo pod tako svano »Gospodarsko listo«. Sestavljen je kandidatno listo jim ne gre od rok. Saj v posameznih vaseh ne morejo iztakniti niti enega volivca, še manj pa odbornika. Mogoče se jim bo vendar posrežilo sestaviti kandidatno listo, ko so se zvezali z bivšimi JNSarji. Našim ljudem je pa na srcu red in poštenje na občini in pravo slovenstvo Bele Krajine, kar bodo pred vsem svetom pokazali 28. februarja.

Raka pri Krškem. »Sv. Valentin, prvi pomladin; zdaj vsaka smet uničuje sneg.« pravijo ljudje. Torej se ni več bati prehude zime. Sicer smo jo pa tudi dosedaj »pretolkali brez prevelikega mraza. Sanenec, ki je držal teden dni, je prav prišel onim, ki imajo vožnjo v krajih, kamor se v tej dobi ni pokazati z vozom. — Celó jato divjih gosi je bilo videti v zadnjih dneh krog nas. Bog zna, od kod so prileteli. — Marsikje zopet prav pridno »rigalajoč za nove vinograde. Le žal, da so časi, ko se je vinska kapljica dala primerno »vovčiti«, minula.

Smihel pri Novem mestu. Igrci »Vse našec in »Lesena peč«, ki so jo vzprizorili igralci in igralke Prosvetnega društva in »Fantovskega odseka« na Slatniku, je privabila na pustno nedeljo polno dvorano gledalcev, ki so se zabavali, da je bilo kaj. Vse so ponovili na pustni torek. Za naprej pa se pripravljajo na igro resne in vrgojne vsebine. Le tako naprej k pravi izobrazbi!

Pungert v Temeniški dolini. Zalostno so zvonovi oznanjali smrt nepričakovano umrlega posevnika Jožeta Groznika. V nedeljo, 31. januarja, ko je praznoval 90 letnico svojega rojstva, se je še radoval najboljšega zdravja. Na svečnico pa je spodsnil v veži in že naslednjega dne je pokopan s sv. povopnico odšel v večnost. Kljub svojim častljivim letom je bil izredno sveži in zdrav, da je bil vsak, kdor ga je poznal, uverjen, da bo dobri mož praznoval še nekateri rojstni dan. Imel je izborni spomin in rad se je spominjal minulih dogodkov. Pokojni je bil blaga duša in obče priljubljen. Dolgo vrsto let je županoval občini Vel. Gaber in storil občanom veliko dobrega. Sam je bil vzoren gospodar in je njegova čestitja svojčas slovela daleč naokrog. Bil je odlični rok za vsakogar, ki se je nanj obrnil in je veliko daroval tudi za cerkve. V marsikatero so prišli zvonovi z njegovim velikodušnim prispevkom, še prav posebno pa se je spomnil cerkve v Vel. Gabru in romarske na Zaplazu, za kateri je

daroval obilo lesa. Mnogi ljudje, ki so prihiteli, da ga pospremito na njegovi zadnji poti, je bila najboljši dokaz velike priljubljenosti, ki jo je pokojni užival. Zapustil je poleg ženo edinega sina, ki je dosegel visok položaj drž. pravdnika v Novem mestu in pa tri že omožene hčere, katerih ena gospodari na domu. Naj blaženu pokojniku Vsemogočni obilo poplača dobrote, ki jih je tako srčno rad izkazoval.

Zajna. Preteklo nedeljo smo imeli pri nas lepo slovesnost. Janez in Katarina Fink sta obhajala zlato poroko. Za to priliko so se zbrali otroci slavlencev njuni sinovi in hčere s svojimi otroki, 32 vseh skupaj. Ob desetih je bila posebna maša, pri kateri so vsi Finkovi pristopili k sv. obhajilu in ga darovali za onadva, ki sta jih tako dobro vzgo-

jila in preskrbela. Popoldne so priredili doma majhno slovesnost, katere se je udeležil tudi g. župnik, ki je dal s svojo navzočnostjo g. Finku priznanje, ki mu gre. Kajti takih mož, kot je on, je malo. Nikoli ni gledal samo na svojo korist, ampak je vedno pristopil na pomoč, kjerkoli je mogel. Do sedavnega je bil občinski svetovalec, pa še sedaj, ko se je zaradi starosti nekoliko umaknil iz javnega življenja, s svojo bogato izkušnjo mnogo pomaga. Saj se ljudje celo v zasebnih stiskah in potrebah zatekajo k njemu. Ostal je odlično katoliški mož, ves čas je naročnik »Domoljuba« in Mohorjeve družbe. Veliko dobrega je storil za svojo faro, kot zastopnik Vzajemne zavarovalnice, kar je že nad 30 let. Mati Katarina pa mu je s svojo pridnostjo in molitvijo stala krepko ob strani. Ob zletem jubileju želimo, naj ju Bog ohrani še mnogo leti živela!

Smihel pri Novem mestu. Naša občina Smihel-Stopiče je največja — vsaj na Dolenjskem — pa je še premajhna, da bi mogla imeti svojo pisarno doma; v sosedni občini — v Novem mestu jo imamo. Ali ni že to imenitno! Še bolj imenitno so naše šole. Imamo jih v fari toliko, da jim človek še imena ne ve. Otroški vrtec, štiri osnovne šole, dekliško meščansko, privatno trgovsko, gospodinjico in kmetijsko na Grmu — samo še univerze nam manjka. Pa še imenitnejše je to: Na deški šoli v Smihelu smo lansko leto imeli za dobrih 130 otrok z veroučiteljem 8 učnih moči, na M. Slatniku pa za 200 otrok dva! Letos imamo pa za 200 otrok v Birni vasi 3 zdrave, pri sosedovih onstran Krke pa umetno »klanjajoč« razrede, da morejo vse učiteljstvo zaposliti. Veroučitelj sta pa za vse šole dva — župnik in kaplan — ki sta za svojih 48 ur šole kot dva občinska reveža odvisna od milosti vsakokratnega gospoda župana. Pa smo tudi »duhovske dovolj: imamo šolske sestre, ki skrbijo za naše otroke, imamo usmiljene brate, ki skrbijo za naše bolnike, in še obete frančiškane, pri katerih išče dušne hrane polovica naše fare. Pa smo tudi »ciganjske dovolj« — saj ima menda 300 ciganon domovinsko pravico pri nas. A napredni smo kljub temu! Imamo elektriko, ki sveti zmeraj, kadar ni kakega »defekta«; tudi naše »ulice« so čez dan razsvetljene, ponoči pa edina svetilka pred cerkvijo letos stalno — spl. Bajc so žarnico cigani ukradli, da si bodo v hosti svetili z ujo in »čikec« prižigali. A najbolj imenitna je pa naša pošta, prav za prav, ne »našac« — saj mi je še nimamo ne. Ker smo predmestje, nas Novo mesto z njo zaklada. In tam imajo črno na belem, da se pošta v Smihel dostavlja vsak dan, vsi Smihelčani pa vemo, da smo jo do zadnjega časa dobivali le vsak drug dan, zdaj po sploh nič več ne. Če se pritožimo na pošto direkčno, nam odgovorijo uradno, da imamo dnevno pošto; to vedo prav dobro, ker je tako zapisano, mi moramo pa sami hoditi na pošto — tudi vsak dan, če hočemo brati dnevnike, ki jih ni tako malo pri nas. Pa še bolj imenitno je to, da pismonoša, ki po mestu dvakrat na dan dostavlja pošto, pride prav do Smihela; pri Znancu bi stopil samo čez Težki potok, pa bi v Smihelu tudi imeli dnevno dostavo. A niso tega krivi pismonoše, saj se nam ti kar smilijo, ko kakor mule nosijo svoje težke torbe, posebno zdaj, ko je »Domoljub« toliko »mladih dobil«. Le premaló jih je. Mesta so prazna, prošnje vložene, prošilci komaj čakajo — a odgovora nobenega. O ti uboga Dolenjska, zmeraj si po mačehovski oarbrbljena!

skih olovkov, ki se nahajajo zahodno od Španije v Atlantskem oceanu. So sredi morskih tokov, katerih vpliv na evropsko in ameriško vreme je znano dejstvo. Na štirih otokov, ki so portugalška last, se nahajajo sodene vremenske opazovalnice, ki dajejo svoja poročila na vse strani sveta. Poročila sprejemajo v letala, sportski letalniki, in se po njih odvijajo. Neurje ali sonce, ki se nahaja nad otokom, se navadno pojavijo ali dve pozneje v Evropi in Ameriki. Tako so naši neke vrste dajatej dobrega ali slabega vremena svetovna na razbodu in zabodu.

Uradno se ni rodil. V Parizu živi 22 letni mladenič, katerega uradno v anlišu postave ni. Rodil se je kot sinko revnih turistov v nekem londonskem hotelu. Starši so pošli njegovo rojstvo prijaviti in so prijavo opustili tudi po povratku v Francijo. Šolo je redno obiskoval. Sedaj pa bi se rad poročil in ob tej priložnosti so dognali, da ga ni na svetu ne vodijo seznamih. Še večje težave so se pojavile, ko so ga velike oglase v au-

noč, ko je tuji gospod zopet došel v vozu pred vrata. V vozu pa je sedela še neka oseba, ki je imela klobuk potlačen globoko doli na obraz, usta in ušesa pa so ji bila povezana s svilenim robcem. Pisar pri mestnih vratih je smatral za svojo dolžnost, da drugega tujca nagovori in ga prosi za njegovo izkaznico; ta pa je odgovoril prav surovo s tem, da je gođrnjal v popolnoma nerazumljivem jeziku.

»Moj nečak je,« veli tuji gospod prijazno pisarju pri mestnih vratih in mu stisne pri tem nekaj srebrnih novcev v roko; »moj nečak je in razume doslej le malo nemški. Pravkar je v svojem narečju malo klet, da sva se morala tukaj ustaviti.«

»No, če je pa vaš nečak,« odgovori pisar pri mestnih vratih, »gre lahko v mesto brez izkaznice. Brez dvoma bo pri vas stanoval?«

»Seveda,« pritrdi tujec, »in najbrž bo dlje časa tukaj bival.«

Pisar pri mestnih vratih ni nič več ugovarjal in tuji gospod in njegov nečak sta se peljala v mesto. Zupan in vse mesto pa seveda niso bili posebno zadovoljni s pisarjem pri mestnih vratih. Vsaj nekaj besed naj bi si bil zapomnil iz nečakovega jezika. Iz tega bi bili potem lahko izvedeli, kakšen rojak je on in stric. Pisar pri mestnih vratih pa je zatrjeval, da ni bilo ne francosko ne italijansko, pač pa je zvenelo široko kakor angleško, in če se ne moti, je dajal mladi gospod: »God dam! Tako je pomagal pisar pri mestnih vratih sebi iz zadrege in mlademu možu do imena. Zakaj zdaj se je govorilo v mestecu le o mladem Angležu.

Pa tudi mladi Anglež se ni dal vičeti ne na kegljišču ne v pivnici; pač pa je dal na drug način

često, da je iz sicer tiho hiše tujčeve prihajalo strašno vpitje in vrišč, da so ljudje trumoma obstajali pred ljudem mnogo opraviti. — Dogajalo se je namreč hišo in gori gledali. Videli so mladega Angleža, kako je, oblečen v rdeč frak in zelene hlače, z razmršenimi lasmi in strašnim obrazom neverjetno hitro dirjal ob oknih sem ter tja skozi vse sobe; stari tujec pa je tekal za njim v rdeči nočni halji, s kratkim bičem v roki, ga često zgrešil, vendar pa se je nekaterikrat zdelo množici na cesti, da je moral mladeca doseči; zakaj slišal so se tožni glasovi boljzani in cela ploha pokajočih udarcev biča. To grozovito ravnanje s tujim mladim: možem je vzbudilo pri žensh v mestecu tako živahno sočustvovanje, da so slednjič pripravile župana do tega, da se je za stvar zavzel. Pisal je tujemu gospodu pisemce, v katerem mu je njegovo neprijetno ravnanje s nečakom s precej trdimi izrazi očital in mu zagrozil, da če se bodo še dlje odigravali taki prizori, bo vzel mladega moža v svojo posebno zaščito.

Kako pa se je župan začudil, ko je stopil tujec sam. Prvič po desetih letih, v njegovo sobo. Stari gospod je opravičil svoje ravnanje s tem, da so ga za to posebej pooblastili mladeničevi starši, ki so mu ga izročili v vzgojo; da je sicer razumen, spreten dečko, je dejal, le jezikov se zelo težko uči; njegova iskrena želja je, da bi naučil nečaka prav gladko govoriti nemško. Rad bi ga namreč pozneje uvedel v družbo v Zeleni Loki; vendar pa mu gre nemški jezik tako težko v glavo, da često ne more storiti nič boljšega, kakor da ga pošteno pretepe. Župana je to s pridom utešilo, svetoval je starcu, naj bo zmeren; zvečer pa je pri pivu pripovedoval, da je redko naletel na tako

— To so naše imenitnosti. Pa jih je še, če ne, jih pa sami naredimo. Zda je največja skrb vseh, ki se radi drgnejo tam, kjer jih nič ne arbi, kam je šlo 1000 Din, ki jih je uprava »Domoljubac« poslala naši tati Pa ne pomislijo, da je ta denar že v njihovih žepih, ker je Prosvetno društvo zanje dalo 3 do 5 Din pa še več pri vsakem novem naročniku, samo da bo kaj branja pri hiši.

Leskovic. Dne 9. februarja je umrla v Studorju po kratki in mučni bolezni posestnikova žena Klemenčič Terezija v starosti 55 let. Zapušta tri odrasle sinove in moža, dobrega gospodarja in očeta, ki je skrbel, da so se otroci skrbno vzgojili in so mu zdaj v tolažbo ob teži izgubi ljubljenega žene. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi faranov in sorodnikov. Kakor je bila doma zvesta žena in skrbna mati, tako je bila dobra tudi za druge in je vsakemu rada pomagala v potrebi. Nepozabni materi večni mir, žalujoči družini pa naše sožalje.

Horjul. Zelo nas je razveselila novica, da smo Horjuelci dosegli pri »Domoljubovcem« tekmovalju deseto mesto. Ta uspeh je toliko večji, če pomislimo, da je Horjul župnija, ki ima samo 1400 ljudi, in da je bil odstotek »Domoljubovih« naročnikov že dosejal velik — nad 10%. Manj smo bili pa veseli nagrade: 100 knjig. To je lepa, zelo lepa reč, — ali Horjuelci bi radi denar. Ne zaradi lakomnosti, ne! Temveč mi zidamo Prosvetni dom. Vsak dinar obrnemo za dom. Tudi neka sto dinarjev nagrade bi nam kaj prav prišlo. Ako je torej kako društvo, ki mu je bila prisojena denarna nagrada, pripravljeno zamenjati jo za knjige, mu bomo v Horjulu kar hvaležni. Še veliko bolj bomo pa hvaležni morebitnim dobrotnikom, ki bi velikodušno hoteli kaj darovati za naš Prosvetni dom. — Še nekaj: V soboto, dne 20. februarja bo pri okrožnem sodišču v Ljubljani kaj zanimiva kazenska razprava. Ozadje to razprave tvorijo horjulski Prosvetni dom in ovire, ki so se mu delate pred štirimi leti.

Sveta Gora pri Litiji. V nedeljo, dne 21. februarja po deseti maši bo v društveni dvorani na Sveti Gori letni redni občni zbor naše JRZ. Govoril bo predsednik okrajne organizacije JRZ, župan Hinko Lebinger. Obenem bodo volitve novega odbora. Vabimo vse prišaste na občni zbor.

Velesovo. Dne 6. januarja se je in otvorila farna knjižnica, ki ima nekaj nad 400 knjig. Vse je podaril bivši gl. župnik duh. svetnik Josip Brešar. S prispevki dobrih ljudi smo kupili omare

razumnega, vpludnega moža, kakor je tujec. »Le škoda,« je pristavil, »da tako malo zahaja v družbo; vendar mislim, da kadar se njegov nečak nekoliko navadi nemški, bo česče posecal moje krožke.«

Po tem dogodku se je mnenje v mestecu popolnoma spremenilo. Tujca so imeli za vpludnega moža, želeli so ga поблиže spoznati in zdelo se jim je popolnoma v redu, če se je sem ter tja v pusti hiši oglasilo grozovito vpitje. »Nečaka počuje v nemščini,« so dejali Zelenoločani in niso več postajali pred hišo. Čez približno četr štiri leta je bil menda pouk v nemščini končan, zakaj starec je zdaj pričel nekaj drugega. Živel je v mestu star, bolehen Francoz. Pi je mlade ljudi poučeval v plesu; tega je dal tujec k sebi poklicati in mu je dejal, da hoče svojemu nečaku oskrbeti pouk v plesni umetnosti. Namignil mu je, da je nečak sicer zelo dobre glave, a kar se tiče plesa, nekoliko svojeglaven; prej se je namreč učil plesati pri nekem drugem mojstru, kjer se je moral tako čudno obračati, da seveda ne more v družbi nastopiti; nečak pa si vprav zaradi tega domišlja, da je velik plesalec, čeprav nima njegov ples niti najmanjše podobnosti z valčkom ali galopom — so to plesi, ki jih plešejo v moji domovini, o gospod — še celo z ekosezo all fransezo ne. Sicer pa mu je obljubil, da mu plača uro po tolarju, in plesni učitelj je bil z veseljem pripravljen prevzeti pouk svojeglavnega gojenca.

Ni je bilo bolj čudne stvari na svetu kakor te plesne ure, tako je zadrževal Francoz pod roko. Nečak, precej velik, vitek, mlad mož, ki je imel le nekoliko prekratke noge, se je prikazal v rdečem fraku, lepo počesan, v širokih zeinih hlačah in svetlih rokavicah. Govoril je malo in s tujim naglasom in je bil sprva priljuden in spreten; potel pa je čisto nenadoma prešel v smešne skoke, plesal najdrznejše obra-

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Redni letni občni zbor delegatov

Vodstvo Kmečke zveze v Ljubljani je na svoji seji, dne 12. t. m. sklenilo, da se vrši redni letni občni zbor delegatov v nedeljo, dne 7. marca v Ljubljani. Dnevni red in kraj, kjer se bo občni zbor vršil bomo objavili kasneje.

V smislu pravil Kmečke zveze tvorijo občni zbor člani glavnega odbora, pregledniki računov, predsedniki in tajniki okrajnih in okrožnih odborov ter delegati krajevnih kmečkih zvez. Ti pošljejo od vsakih začetih 50 članov po enega delegata, ki ga določi nisa odbor in prijavi vsaj osem dni prej glavnemu odboru. Mi smo za olajšanje teh prijav v vprašalnih polah postavili posebno rubriko za te delegate. Mnogo krajevnih kmečkih zvez teh vprašalnih pol še ni vrnilo. Z ozirom na kratek čas do občnega zbora pozivamo vse, ki tega še niso storili, da takoj pošljejo prijave svojih delegatov. Oni, katerim vprašalnih pol nismo dostavili naj sporočijo v običajnem dopisu. Ko bomo imeli vse delegate prijavljene, bomo poslali vsem krajevnim edinicam toliko vstopnic, kolikor jim na

in dali vezati knjige. Mladina se precej zanima za dobro berilo. Vsako nedeljo popoldne je knjižnica na razpolago, da oddaja knjige. — Vpeljan je tudi fantovski odtsek, ki ima ob sredah zvečer svoje sestanke. Vedno več fantov prihaja k sestankom, in sami fantje se trudijo, da bi pri sestankih kaj povedali, kar so zanimivega in poučnega brali v raznih listih. V sredo, dne 10. febr. so prišli na sestanek fantje prosvetnega društva iz Cerklj, kar je bilo domačin v veliko vzpodbudo. — Neke posebnost tujaknjega kraja je domača obrt, da se pečejo v zimskih-mesecih preste. V vasi Adergas se ta obrt izvršuje v dveh hišah. Ljudsko izročilo pravi, da so se domačini naučili peči preste od nun dominikank, ki so pred dobrimi 100 leti bivale v tujaknjem samostanu. Pri obeh hišah imajo naprošene nosače in raznašalke, ki po vsem Gorenjskem nosijo to pecivo. Zato velesovske preste določa naokrog in jih ljudje radi kupujejo.

število članstva pripada. S to vstopnico se bo vsak legitimiral pri vstopu v dvorano. Da se bo vsa prijava mogla pravočasno in v redu izpeljati, prosimo, da e prijavi na čakaio.

Obenem z občnim zborom se bo nekoliko pozneje vršilo kmečko zborovanje, na katerem bodo govorili trije kmečki govorniki. Za to zborovanje so vabljeni vsi člani Kmečke zveze, zlasti oni iz bližine Ljubljane. Poskušali bomo dobiti četrtnsko vožnjo, tako, da bo vsem omogočeno udeležiti se tega zborovanja. Tudi o tem bomo pravočasno obvestili vse.

Kmetje, pripravite se na ta dan. Prvi redni občni zbor Kmečke zveze je to. Pokažite, da e vas je v kratkem času obstojala zbrala velika armada pod okriljem Kmečke zveze. Dokažite, da e zavedate važnosti svojega stanu in da imate voljo delati za zboljšanje svojega položaja. Nobenega delegata ne sme manjkati na občnem zboru, ne zborovanje pa pridite vsi, ki niste preobčleni za delom.

Tečaj Okrajne kmečke zveze Ljubljana-okolica

Kot smo že objavili v zadaji številki »Domoljuba« je Okrajna Kmečka zveza za okraj Ljubljana-okolica priredila v soboto, dne 13. t. m. enodnevni tečaj. Tečaj se je vršil v Rokodelarskem domu, kjer je bila dvorana cel dan nabito polna. Poleg odbornikov krajevnih edinic se je tega tečaja udeležilo tudi mnogo drugih članov, po številu preko 150. Tečaj je vaezstransko zadovoljivo uspel, saj so dobili tečajniki jasne vpogled v vsakotero važno vprašanje in organizatorno delo. Na programu je bilo osem predavanj, ki so se van v redu izvršila. Tečaj je po zaslugi gg. predavateljev dosegel svoj namen, za kar se jim na tem mestu najlepše zahvalujemo in želimo, da bi e svojim strokovnim znanjem prikočili na pomoč tudi za naprej in ostali naklonjeni našemu delu, kot do sedaj.

Vse tečajnike pa prosimo, da znanje, ki so ga pridobili na tečaju ne pustijo v nemar, ampak, da ga e svojim lastnim delom izpopolnjujejo, zlasti pa

te, pri čemer je delal navzkrižne skoke, tako da se je plesnemu učitelju kar vrtelo v glavi; če ga je hotel zavrniti, je potegnil lične plesne čevlje z nog, jih vrge! Francozu na glavo in kobacal nato po vseh štirih po sobi okoli. Kadar je nastal tak hrup, je stari gospod nato nenadoma prišel v obširni rdeči nočni ha. i s kapo iz zlatega papirja na glavi iz svoje sobe in kratki bič je precej nemilo zažvižgal po nečakovih plečih. Nečak je pričel nato strašno tuliti, skakal po mizah in visokih omarah, se pognal celo po križih v oknu navzgor in govoril tuj, čuden jezik. Starec v rdeči nočni halji pa se ni dal motiti, zgrabil ga je za nogo, ga potegnil dol, ga premikastil in mu nato z zapono pritegnil ovratnico, nakar je postal vedno zopet priljuden in dostojen in se je plesna ura brez motnjave nadaljevala.

Ko pa je plesni mojster svojega gojenca toliko izuril, da se je mogla pri uri uporabljati godba, je ibi nečak kakor izpremenjen. Plesni mojster je potem predstavljal damo, potem ko ga je stari gospod oblekel v svilena ženaka krila in mu nadel vzhodnoindijski šal; nečak ga je pozval in začel nato z njim plesati in se vrteti. A bil je neutrudljiv, divji plesalec, ki ni izpustil mojstra iz svojih dolgih rok; naj je tudi stokal in kričal, moral je plesati, dokler se ni onemogel zgrudil, ali dokler ni mestnemu muziku odrevenela roka pri gostih. Plesnega učitelja so te učne ure spravile skoraj pod zemljo, a tolar, ki ga je dobil vsakokrat pravilno izplačanega, in dobro vino, s katerim mu je starec postregel, vse to je napravilo, da je vedno zopet prišel, četudi je bil dan poprej trdno sklenil, da ne bo šel več v zapuščeno hišo.

* Stari gospod je najel mestnega muzika, ki se je moral v dvorani zapuščene hiše vsesti na mizo.

gleških listih morali za-znati, da sta umrla tudi duhovnik in zdravnik, ki sta pred 22 leti prisotvovala rojstvu in krstu. Po zakonih za mladega mola si pomoči in moral bo sam predsednik francoske republike izdati ukrep, da je mladi mož na svetu in pristojen v Francijo.

Moderna pripovedka. V Atenah se je nedavno poročila iraska princeznica Acha z vrtarjem nekoga hotela. Na svojem letovanju je bivala v hotelu, kjer je bil mlad Grk za vrtarja. Zaljubila se je vanj in ker se ji je on odmikal, ga je sama zaprosila za roko. Končno je pristal in na tistem se je izvršila v neki atenski cerki poroka. Ko je njena sestra izvedela o možitvi svoje sestre s preprostim vrtarjem, je napela vse strune, da poroko razveljavi. Celo dva poslanika sta v njenem imenu posredovala pri grški oblasti za razveljavljenje, a nista dosegla ničesar, ker se je temu branila princeznica. Končno je vmes posegel sam iraski kralj in potobil nečakino domov. A tudi njemu se je uprla in se odpeljala s svojim možem v Italijo na ženitve no potovanje.

da z njim pomagajo onim, ki niso imeli prilike slišati ta predavanja. Naj bo vsaka beseda, ki je bila izgovorjena na tečaju dobro seme in vzpodbuda k telu in stanovski skupnosti, da bomo čimprej dosegli ono, za kar se borimo.

Priveditve krajevnih Kmečkih zvez:

Ustanovni občni zbor je imela v nedeljo krajevna Kmečka zveza v Črnomlju. Glavni odbor je zastopal pomočnik okrajnega referenta g. Stare. Z ustanovitvijo te edinice je Kmečka zveza izpolnila skoraj v vseh občinah črnomeljskega okraja. V kratkem se ustanovi tudi Okrajni odbor.

Tečaje so imela v nedeljo krajevne Kmečke zveze v Horjulu nad Vrhniko in Sv. Ana v Slov. goricah.

V nedeljo, dne 21. februarja:

Ustanovni občni zbor krajevne Kmečke zveze v Kranju;
redni občni zbor Krajevna edinica na Vrhniki;
kmečko zborovanje v Nevljah pri Kamniku in Bohinjski Srednji vasi;
enodneven tečaj okrajne Kmečke zveze za novomeški okraj.

★

Pretekli teden smo pelali okrožnico nekaterim javnim kmečkim delavcem s prošnjo, da se poznanimajo za ustanovitev Kmečke zveze v svojem kraju. Tudi s tega mesta prosimo, da nam takoj sporočijo, kaj so napravili za ustanovitev in v koliko je pripravljeno za potrditev pravil. Če kdo rabi še kakšna navodila, naj se obrne na pisarno Kmečke zveze v Ljubljani.

Tečaj krajevne Kmečke zveze v Ljubnem.

Visoko gori, precej osamljen zaradi oddaljenosti od centrov stoji trg Ljubno, pa je vendar društveno življenje precej živahno. Malo poročil in novice čitamo o tem kraju, je pa zaradi svojevrstnega udejstvovanja tamošnjih prebivalcev zelo zanimivo. »Flosarje« se gredo po večini, ker je to njihov kruh, dasi precej težak. Zavedajo pa se, da so kmetje in da tudi oni potrebujejo svojo stanovsko organizacijo. Kmečka zveza, ki je bila ustanovljena kmed prvih v gornjegrajskem okraju živahno deluje, saj jo vodi njen poštvovalni načelnik g. Tesovnik, ki je za svojo krajevno edinico pridobil obilno članstva. S pomočjo g. upravitelja kole je organiziral večdnevni tečaj, na katerega pridno prihajajo člani iz najoddaljenjših krajev. Deloma predavata sama o kmečkih strokovnih vprašanjih, v nedeljo pa je govoril tajnik Kmečke

zveze, ki jim je razložil glavni namen Kmečke zveze in delo, ki si ga je stavila za svojo nalogo. Dotakniti se je tudi vprašanja o blagovnem združništvu in razložil, da je v tem edina pa najbolj uspešna rešitev za kmečko gospodarstvo. Poudarjal je, da manjka našemu kmetu stanovske zavesti in čuta za skupnost, ker je v veliki meri krivo, da je kmet danes na tako slabem položaju. V organizaciji je moč, z njo se more doseči tisto, kar se posamezniku ne poseže in da je v prav v današnjih časih močna stanovska organizacija zelo potrebna. Navdušeni so bili zborovalci za Kmečko zvezo, spoznali so, da je v njej tisti, za iznašanje težav in da se bo samo z njo moglo priboriti kmečko ljudstvo pravice, ki mu gredo.

NAZNANILA

n Duhovne vaje za dekleta bodo v Mali Loki od 8. do 10. marca. Z duhovnimi vajami se boste najlepše pripravile na velikonočne praznike. Pri-glasite se takoj kar po dopisnici na naslov: Dom Breznadže, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

k »Slovenski mlekarški list«, glasilo zveze mlekarških združenj v Ljubljani, priobčuje v drugi letošnji številki zanimiv uvodnik »Mlekarstvo in novi banovinski proračun«. List, ki izhaja mesečno in stane letno 18 Din, priporočamo vsem, ki se zanimajo za mlekarstvo, za to važno panogo slovenskega gospodarstva.

k Špargelj. Pod tem naslovom je napisal znani strokovnjak Josip Strekelj knjižico, ki govori: 1. O špargljih v obd. 2. O semenu in setvi. 3. O priravi za nasad. 4. O sajenju. 5. O nabiranju špargljev. 6. O gnojenju. 7. O poletnem oskrbovanju nasadov. 8. O medsetvi. 9. O siljenju šparglja. 10. O škodljivcih. — Knjižica stane samo 4 Din in se naroča pri zgoraj navedenem pisatelju v Ljubljani, Zvonarska ulica 11.

k Izseljski koledar za leto 1937 je izšel. Dobite ga pri Raščelovi družbi v Ljubljani za ceno 20 dinarjev. Skrb za stotisoče naših izseljencev ne sme biti nikdar končana. Gre za naše brate, za našo kri, katere naj ohranimo v živi zvezi z domovino. Temu namenu služi tudi ta koledar, ki ima pestro koristno in zelo pošteno vsebino. Poleg temeljitih člankov o izseljenem vprašanju in lep-slovnih prispevkov vsebuje koledar tudi predragocen pregled organizacij in ustanov, ki so v kakršnikoli zvezi z našimi izseljenci širou sveta. Koledar ima mnogo večjo vrednost kot slična dela, ki nosijo naslov koledarja. Toplo ga priporočamo!

RADIO

od 18. do 25. februarja 1937

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Cas, spored, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Cas, vreme, poročila, spored. — Četrtek, 18. febr. 18 Rad. orkester, 18.40 Slovensčina za Slovence, 19.30 Nac. ura, 19.50 Deset minut zabave, 20 Ura variacij, 21 Rad. orkester, 22.15 Rad. orkester. — Petek, 19. febr.: 11 Soliska ura, 18 Zenska ura, 18.20 Plošče 18.40 Francoščina, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 21 Rad. orkester, 22.30 Angleške plošče, Sobota, 20. febr.: 18 Radijski orkester 18.40 Pogovor s poslušalci, 19.30 Nac. ura, 19.50 Pregled sporeda, 20 O zunanji politiki, 20.20 Pester večer, 22.15 Rad. orkester. — Nedelja, 21. febr.: 8 Plošče, 8.30 Telovadba, 9 Cas, poročila, spored 9.15 Prespos cerkvene glasbe, 9.45 Postni govor, 10 Klavir in harmonij, 11.20 Plošče, 11.30 Otroška ura, 16 Kmečka zavarovanja, 16.20 Saksoson solo, 18 Operni šramel, 19.30 Nac. ura, 19.50 Slovenska ura, 20.30 Koncert dijaškega zbora iz St. Vida, 21.15 Radijski orkester, 22.15 Rad. jazz. — Ponedeljek, 22. febr. 18 Zdravniška ura, 18.20 Plošče, 18.30 O slovenski narodni pesmi, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Rad. orkester, 21 Plošče, 21.15 Koncert komornega tria, 22.15 Narodne pesmi. — Torek, 23. febr.: 11 Soliska ura, 18 Rad. orkester, 18.40 Islam pred pragom srednjega veka, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zabavni zvočni tednik, 20 Plošče, 20.10 Razbiti vrč, veseligr, 21.30 Plošče, 22.15 Rad. orkester. — Sreda, 24. febr.: 18 Mladinska ura, 18.40 Delavska ura, 19.30 Nac. ura, 19.50 Šahovski kotiček, 20 Pevski koncert, 22.15 Duo na harmoniki.

Za žganjekuho brinje, fige in slive

dobite v najboljši kakovosti v Javnih skladiščih pri tvrdki FRAN POGAČNIK, d. z. o. z., Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33 v Ljubljani.

Malto!

Kdor se hoče pomeniti in dobro obliči za Veliko noč in birmo, naj si olajda v staroznanil trgovini!

Malto!

pri SLIVNIKU v St. Vidu pri Sčtini

bogato zalogo in izbiro blaga za moške, ženske in otroke. Na zalogi so vedno največji zrosi svetlih roboev, bluz nogavice in drugo blago. Poleg tega dobite tudi potreben pomislekanski quokka kakor: Superoform in stindro. Prospicirate se, da bodele dobili cenejše v trgovini kakor pri krošnjariji.

ČLOVEŠKO TELO IN NJEGOVO NARAVNO ZDRAVLJENJE

Pomlad je tu! Kakor priroda, tako je tudi naše telo onemoglo in se težko brani boleznim. Zaradi tega mu moramo pomagati in ga napraviti odporno in zdravo. Moramo ga očistiti nakopičenih in telesu škodljivih tvarin te mu dovajati nove in oživljaljoče sokove. V ta namen se priporoča naravno zdravljenje s

„PLANINKA“ čajezi BAHOVEC

ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zelišč in je njegovo koristno delovanje že priznано v znanstveni medicini.

Dolgoletne izkušnje nam potrjujejo, da je »Planinka« zdravilni čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker izhajajo njegove sestavine iz znanstvene in deloma tudi iz ljudske medicine.

„Planinka« zdravilni čaj je dober regulator za čiščenje in obnavljanje.

Radi tega učinkuje 6—12 tedensko zdravljenje s »Planinko« čajem Bahovec izredno dobro:

- pri slabi želodčni prebavi
- in zaprtju,
- pri slabem in nerodnem delovanju črevesja,
- pri napetosti telesa,
- pri omotici,
- glavobolu, nespečnosti in zgedi,
- pri obolenjih sečne kisline
- in hemoroidih,
- pri obolenju jeter,
- pri nervozni in živčnih boleznih.

»Planinka« zdravilni čaj pospešuje tek. Zahtevajte v lekarnah izredno »Planinka« čaj Bahovec. Veliki paket Din 20.—, polovični Din 12.— in poskusni omot Din 3.50. »Planinka« čaj je samo tedaj pravi, če je zaprt in plombiran in nosi naslov proizvajalca:

APOTEKA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA

Reg. Sp. br. 14.212 od 10. VII. 1934.

Dunajski sejem

7. — 13. marca 1937

Tehnični in poljedelski sejem do 14. marca

Veliki srednjeevropski sejem

Razstavljalci iz 19 držav
Nakupovalci iz 72 dežel

Brez potnega vizuma! S sejsmo izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo. Ogrski prehodni vizum se dobi s sejsmo izkaznico na meji. Znatno znižana voznina na jugoslovanskih, ogrskih in avstr. železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju ter v zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejsme izkaznice (po Din 50—) se dobe pri

Wiener Messe A. G. Dunaj VII in pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Tyrševa c. 81

Zvesa za tujski promet v Sloveniji (Putnik) Tyrševa cesta 1

Zvesa za tujski promet v Sloveniji (Putnik) podružnica Hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora.

Štoli za moške obleke

ravnokar dotli v veliki izbiri po zelo nizkih cenah pri

F. & I. GORIČAR, Ljubljana,
sv. Petra cesta 29 in sicer

Štoli 140 cm šir. najcenejša kvaliteta od Din 24-35.-
Štoli 140 cm šir. srednjevrstni, trpežni „ „ 40-65.-
Kamjarni srednjih kvalitet „ „ 70-110.-
Angliški kamjarni najfinjeji „ „ 140-190.-
Kompletna podlaga za obleke, najcenejša Din 62.-
Kompletna srednjevrstna podlaga „ 98.-
Kompletna prvovrstna podlaga „ 145.-
kakor tudi vse vrste biševno za delavne hlače itd.

Pozor! Vsak, kdor kupi za kompletno moško obleko, dobi lepo svilen kravato za nameček.

Ako želite kupiti dobra in preizkušena semena, morate zahtevati povsod samo

Svetovna semena

(Vsaka vrečica mora biti tako naznačena) V slučaju, da takih semen pri Vašem trgovcu ni dobili, se obrnite na veliko trgovino s semeni

Josip Urbanč, Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 8
(nasproti hotela »UNION«)

Cenik vseh vrst semen za vrt, travnik in polje, lene cvetlice itd. je brezplačno na razpolago, le pišite po njega.

Prehlic. Podpisani Pogačnik Janez, miz. pomočnik iz Sp. Besnice št. 53 p. Kranj, obžalujem svoj nastop napram g. Zevnik Franciški, pos. hčeri iz Zg. Besnice št. 33, p. Kranj, na podlagi katerega je bila izvršena v hiši njenih starišev hišna preiskava, ker je bila moja izjava popolnoma neresnična. Zahvaljujem se g. Zevnik Franciški, da mi je to odpustila in odstopila od tožbe proti meni.
Kranj, dne 13. II. 1937, Pogačnik Janez Jr.

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljub«. — Oglasi se računavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Količek. — Za Jugoslov. tiskarno: K. Ceč.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Najlepše obleke

dobre kvalitete boste nakupili za pomlad v največji izbiri pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Za mal dnarja dost muzke. Plošče, gramofone, radioaparate itd. prodajamo po ugodnih cenah tudi na obroke. Elektroton, Pasaža nebotičnika.

Vosek, staro železo

in druge kovine kupujem. — Fr. Stupica, železnica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. Prodaja vseh čebelarških potrebščin

Wiasko traje 100 sadik Din 75.— dobite v trsnici Krman Ivan, Gaj, p. St. Janž na Dolenjskem.

Sprejem pošteno in pridno deklet, vajeno vseh gospodinjstev del. Dobra pevka, če tudi strota — ima prednost. Neslov poslati upravi »Domoljub« pod št. 2362.

Prodano be v Rade-šah pri Zidanem mostu na sodišču na javni dražbi posestvo z mlinom due 25. februarja 1937.

Kopim konja ali kobilo za ceno cca. Din 1500.—. Ponudbe z opisom na: Gostinčar, pošta Dol pri Ljubljani.

Vse okovice za stavbe

in pohištvo, čebelarške potrebščine, razstreljiva i. t. d. dobite v železnici Fr. Stupica Ljubljana, Gosposvetska c. 1

Dekle pridno, pošteno, vajeno vseh kmetijskih del, sprejemem takoj Jarše 6, p. Moste-Ljubljana.

Šivalne stroje Singer, Pfaff, malo rabljene in koleasa, ki odgovarjajo novim, poceni kupite edino le pri »Promete (nasproti križanske cerkve).

Panta z dežele zdravega, poštenega, 16—18 let starega, kot pomočnik pri cerkvi in gospodinjstvu sprejme uprava pokopališča pri Sv. Križu, Ljubljana

»Singer« šivalna stroja šivala naprej in nazaj, krojaški 31 K 32 in ženski pogrezljiv 2000 Din, prodam Ljubljana, Kladzova ulica 26 Trnovo

Z čevli, šivalna stroja prodam. Brezovica 31, pri Ljubljani.

Kravo s telikom prodam. Brezovica št. 27.

Male kmečko posestvo radi selitve takoj prodam. Tessner, Besnica 5, Hrušica pri Ljubljani.

Proda se posestva

v Lancovem pri Radovljici, obstoječe iz hiše, hleva, drvarnice in njive v izmeri 4500 m² po ugodni ceni, event tudi na hran. knjižice. Posebno ugodno za upokojenca. — Vprašati pri Gosposvetski zvezi v Ljubljani.

Mizaršnega valenca

sprejme Franc Kuhar, Vižmarje, p. St. Vid.

Kmečko deklet vajeno vseh poljskih in hišnih del, sprejme službo kjerkoli na deželi! Ponudbe na upravo Domoljuba pod št. 2383.

Na prodaj sta 2 nji. v severnem delu menškega polja v površini cca. 12.000 m². Druga v bližini trga Mengeš v površini cca. 3.000 m². Ponudbe naj se predložijo hranilnici in posojilnici v Kamniku (Šutna) do 10. marca t. l.

Lepe in poceni

buste oblečeni, če kupite obleko pri Sisku Ludviku, kroježu v Dobrniču.

Deklet vajeno vseh kmetijskih del, sprejemem takoj. Ljubljana, Zg. Šiška št. 7

Vajenca za soboslikarstvo sprejme Iz. Kovačič, St. Vid pri Stični.

Kmečko posestvo

ob banovinski cesti, z gospodarskimi poslopji za šest glav živine, na prodaj 26. februarja na sodnji v Ljubljani, soba št. 16, ob 9 uri. — Več pri Coř, posestnik, Zavrh 8 p. Medvode.

Iščemo gospoda ki bi prevzel za svoj kraj z večjo okolico podružnico kot postranski ali pa glavni zaslužek. Nikalo naporno zastopstvo! Nikak lokal! Nikako potovanje! Za mesto in deželo! Lahka realna za poselitev! Dotični bo delal pod vodstvom direktorije! Mesečni zaslužek do 5000 Din in tudi več. Pojasnila: Hupo, Klagenfurt — Austria.

Deklet in fanta nad 16 letnega za vsa kmetijska dela sprejemem. Pako št. 4, Borovnica.

Sadna drevesa visokodebelna in srednjevelna v premeru 17 do 20 mm, v obsegu 5 do 7 cm: I. vrsta jablane Din 5, II. Din 4, Hruške I, Din 8, II, Din 6. Češnje, orehi Din 6, višoke 3 m. Prtišnje jablane, hruške Din 6 komad, vse najboljše kakovosti, vsako drevo jamčeno za sorto. Zablevajte od priznanu drevnice Drevničarske zadruga v Dorfgrjth - Škofja Loka.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše

Novo vloge vs a k č a s razpoložljive

obrestuje po 4-5%